

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД	1
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ	2
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ	3
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ	4

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ГРУПАТА	5
2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ГРУПАТА	8
3. ПРИХОДИ	33
4. ДРУГИ ДОХОДИ И ЗАГУБИ ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО	34
5. РАЗХОДИ ЗА ДИСТРИБУЦИЯ И РЕАЛИЗАЦИЯ	34
6. АДМИНИСТРАТИВНИ РАЗХОДИ	35
7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ	35
8. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ И РАЗХОДИ	35
9. ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ	36
10. КОМПОНЕНТИ НА ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД	36
11. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ	37
12. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	39
13. ИНВЕСТИЦИИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ И ЗА ПРОДАЖБА	39
14. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ	40
15. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ ПО ПРОДАЖБИ	41
16. ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ЛИЦА	44
17. ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И ПРЕДПЛАТЕНИ РАЗХОДИ	46
18. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	47
19. СОБСТВЕН КАПИТАЛ	48
20. ДЪЛГОСРОЧНИ И КРАТКОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ	50
21. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ	52
22. ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА	52
23. АКТИВИ И ПАСИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ	54
24. ПРАВИТЕЛСТВЕНИ ФИНАНСИРАНИЯ	56
25. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	56
26. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ЛИЦА	57
27. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ	57
28. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ЗА СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ	58
29. ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	59
30. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ФАКТОРИНГ	59
31. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ	59
32. СЕГМЕНТНО ОТЧИТАНЕ	62
33. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК	64
34. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА	72
35. ПРИДОБИВАНИЯ И УВЕЛИЧЕНИЯ НА УЧАСТИЯ В ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА	76

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ГРУПАТА

Група Софарма Трейдинг включва дружество-майка и дванадесет дъщерни дружества (31.12.2016 г.: седем дъщерни дружества).

Дружество-майка

Софарма Трейдинг АД (преди - Санита Трейдинг АД) (Дружеството-майка) е регистрирано в България с решение на Варненски Окръжен Съд 3594/ 16.10.1998 г. С решение на Софийски Градски Съд 9598/2005 наименованието на компанията е променено на „Софарма Трейдинг”. Дружеството е със седалище и адрес на управление гр. София, ул. „Лъчезар Станчев” 5, Софарма Бизнес Тауърс, Сграда А, ет.12.

Дъщерни дружества

Към 30.09.2017г. дъщерни дружества в Групата са:

- Софармаси ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 201601191300026 от 19.01.2016 г. и със седалище и адрес на управление- гр. София, район Изгрев, ул. ”Лъчезар Станчев” 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
- Софармаси 2 ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20160617110324 от 17.06.2016 г. и със седалище и адрес на управление- гр. София, район Изгрев, ул. ”Лъчезар Станчев” 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
- Софармаси 3 ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 201612022165822 от 02.12.2016 г. и със седалище и адрес на управление- гр. София, район Изгрев, ул. ”Лъчезар Станчев” 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
- Софармаси 4 ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20160229093338 от 29.02.2016 г. и със седалище и адрес на управление- гр. София, район Изгрев, ул. ”Лъчезар Станчев” 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
- Софармаси 5 ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20160301155620 от 01.03.2016 г. и със седалище и адрес на управление- гр. София, район Изгрев, ул. ”Лъчезар Станчев” 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
- Фарма Онлайн ООД - търговско дружество, регистрирано в България , придобито от Софармаси ЕООД чрез прехвърляне на дружествен дял, вписано в Агенцията по вписванията № 20161203112249 от 03.12.2016 г. и със седалище и адрес на управление- гр. София, район Изгрев, ул. ”Лъчезар Станчев” 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12; с решение на едноличния собственик на капитала от 16.06.2016 г, дружеството променя фирменото наименование на Софармаси 6, вписано с № 20160711133309 от 11.07.2016г;
- Софармаси 7 ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20170315161212 от 15.03.2017 г. и със седалище и адрес на

управление- гр. София, район Изгрев, ул."Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;

- Софармаси 8 ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20170627142803 от 27.06.2017 г.. и със седалище и адрес на управление- гр. София, район Изгрев, ул."Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
- Софармаси 9 ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20170911100706 от 11.09.2017 г.. и със седалище и адрес на управление- гр. София, район Изгрев, ул."Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
- Софармаси 10 ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20170911101412 от 11.09.2017 г.. и със седалище и адрес на управление- гр. София, район Изгрев, ул."Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
- Софарма Трейдинг Д.о.о. Белград - търговско дружество, регистрирано в Сърбия с решение на Агенцията по вписванията БД 49136/2016 на 05.06.2016 година и със седалище и адрес на управление – Сърбия, 11000 Белград, Негошева 11;
- Лековит Д.о.о, Сърбия - търговско дружество, регистрирано в Сърбия. На 09.08.2017г с решение БД 67357/2017 на АПР на РСърбия е вписано придобимването от Софарма Трейдинг АД на 70% от дяловете на дружеството. Контрола върху управлението е поет от 10.08.2017г.

Компания-майка

Софарма АД е компания-майка за Софарма Трейдинг АД, което е част от Групата Софарма.

1.1. Собственост и управление на дружеството – майка

Софарма трейдинг АД е публично дружество, съгласно Закона за публично предлагане на ценни книжа. Към 30.09.2017г. разпределението на акционерния капитал на Групата е, както следва:

	%
Софарма АД	72,63
Други	27,37
Общо	100,00

Дружеството - майка Софарма Трейдинг АД има едностепенна система на управление със Съвет на директорите от триума членове.

Ръководството на Дружеството-майка в лицето на Съвета на директорите има следния състав към 30.09.2017г. :

Д-р.и.н Огнян Донев	Председател
Димитър Димитров	Член
Ангел Йорданов	Член

Дружеството – майка се представлява и управлява от изпълнителния директор Димитър Димитров.

Одитният комитет подпомага работата на Съвета на директорите, има роля на лица натоварени с общо управление, които извършват мониторинг и надзор над вътрешната контролна система, управлението на риска и системата на финансово отчитане.

Членовете на одитния комитет са:

Васил Найденов – председател,

Иванка Панова – член

Цветелина Станимирова – член.

Към 30 септември 2017г. средно-списъчният състав на персонала в Групата е 928 работници и служители (31.12.2016 г.: 820).

1.2. Структура на Групата и предмет на дейност

Структурата на Групата включва Софарма Трейдинг АД, като дружество – майка и посочените по-долу дъщерни дружества:

<i>Дъщерни дружества</i>	30.09.2017	<i>Дата на Регистрация/ придобиване на контрол</i>
	<i>Участие %</i>	
<i>Дружества в България</i>		
Софармаси ЕООД	100	19.01.2015
Софармаси 2 ЕООД	100	17.06.2015
Софармаси 3 ЕООД	100	02.12.2015
Софармаси 4 ЕООД	100	29.02.2016
Софармаси 5 ЕООД	100	01.03.2016
Софармаси 6 ЕООД	100	03.12.2015
Софармаси 7 ЕООД	100	15.03.2017
Софармаси 8 ЕООД	100	27.06.2017
Софармаси 9 ЕООД	100	11.09.2017
Софармаси 8 ЕООД	100	11.09.2017
<i>Дружества в чужбина</i>		
Софарма Трейдинг Белград	100	05.06.2015
Лековит ООД, Сърбия	70	10.08.2017

- Софармаси 2 ЕООД, Софармаси 3 ЕООД, Софармаси 4 ЕООД, Софармаси 5 ЕООД, Софармаси 6 ЕООД, Софармаси 7 ЕООД, Софармаси 8 ЕООД Софармаси 9 ЕООД Софармаси

10 ЕООД са дъщерни дружества на Софармаси ЕООД - Софармаси ЕООД притежава 100% от капитала на тези дружества.

Предметът на дейност на Дружествата от Групата е както следва:

- Софарма Трейдинг АД – търговия с фармацевтични продукти и други;
- Софарма Трейдинг Д.о.о. Белград – консултански услуги, търговия и други;
- Лековит ООД, Сърбия- търговия с фармацевтични продукти и други;
- Софармаси ЕООД – франчайзинг, ноу-хау, наемане на имоти, търговия и други;
- Софармаси 2 ЕООД – търговия на дребно с лекарствени продукти;
- Софармаси 3 ЕООД – търговия на дребно с лекарствени продукти;
- Софармаси 4 ЕООД – търговия на дребно с лекарствени продукти;
- Софармаси 5 ЕООД – търговия на дребно с лекарствени продукти;
- Софармаси 6 ООД – продажби онлайн на хранителни добавки, козметика и парфюмерия, както и продажби на лекарства през собствени аптеки;
- Софармаси 7 ЕООД – търговия на дребно с лекарствени продукти;
- Софармаси 8 ЕООД – търговия на дребно с лекарствени продукти;
- Софармаси 9 ЕООД – търговия на дребно с лекарствени продукти;
- Софармаси 10 ЕООД – търговия на дребно с лекарствени продукти;

Дружеството-майка и дъщерното дружество Софармаси ЕООД извършват своята дейност в България.

Дъщерните дружества Софарма Трейдинг Д.о.о. Белград и Лековит ООД извършва своята дейност в Сърбия.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ГРУПАТА

2.1.База за изготвяне на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет на Софарма Трейдинг АД е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2017 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз. МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение-счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти” (МСС).

За текущата финансова година Групата е приела всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, които са били уместни за нейната дейност.

Консолидираният финансов отчет е изготвен на база на историческата цена с изключение на имотите, машините и оборудването (без стопанския инвентар) и финансовите активи на разположение и за продажба, които са оценени по справедлива стойност.

Българските дъщерни дружества от Групата водят своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приемат като тяхна функционална и отчетна валута на представяне. Отчетите на задграничното дружество се преизчисляват от местна валута в български лев за целите на всеки консолидиран финансов отчет, съгласно политиката на Групата (Приложение № 2.5).

Задграничното дъщерно дружество (Софама Трейдинг Д.о.о Белград – Сърбия) организира своето счетоводство и отчетност съгласно изискванията на съответното местно законодателство и поддържа своите счетоводни регистри в съответната местна валута - сръбски динар (RSD).

Представянето на консолидирания финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на консолидирания финансов отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях (като в условия на финансова криза несигурностите са по-значителни). Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност, или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за консолидирания финансов отчет, са оповестени в Приложение № 2.26.

2.2. Дефиниции

Дружество-майка

Това е дружеството, което контролира едно или повече други дружества, в които е инвестирало. Притежаването на контрол означава, че инвеститорът е изложен на, или има права върху променливата възвръщаемост от неговото участие в дружеството, в което е инвестирано, както и има възможност да окаже въздействие върху размера на тази възвръщаемост посредством своите правомощия върху предприятието, в което е инвестирано.

Дружество-майка е Софарма Трейдинг АД, България (*Приложение № 1*).

Дъщерно дружество

Дъщерно дружество е такова дружество, което е контролирано от друго дружество-инвеститор (дружество-майка). Дружество-майка, като инвеститор, притежава контрол в друго предприятие, ако и само ако притежава всички от следните елементи на контрола:

- правомощия в предприятието, в което е инвестирано;
- излагане на или права върху променливите приходи от неговото участие в предприятието, в което е инвестирано;
- възможност да използва своите правомощия в предприятието, в което е инвестирано, за да окаже въздействие върху размера на възвръщаемостта на инвеститора.

На база горепосоченото дружеството-майка е преценило, че притежава контрол във всички предприятия, където притежава директно или индиректно повече от 50% от капитала с право на глас в Общото събрание и/или правото да назначава управители и може да ръководи значителните дейности, които оказват съществено въздействие върху възръщаемостта на предприятието, в което е инвестирано.

Дъщерните дружества се консолидират от датата, на която ефективният контрол е придобит от Групата и спират да се консолидират от датата, на която се приема, че контролът се прехвърля извън Групата или дружествата се ликвидират. За тяхната консолидация се използва методът на пълната консолидация.

Дъщерните дружества са посочени в *Приложение № 1.2*.

2.3. Принципи на консолидацията

Консолидираният финансов отчет включва финансовите отчети на дружеството-майка и дъщерните дружества, изготвени към 31 декември, която дата е датата на финансовата година на Групата. При консолидацията е прилаган подходът на “икономическо предприятие”, като за оценката на неконтролиращото участие при бизнес-комбинации и други форми на придобивания на дъщерни дружества е избран методът на “пропорционален дял в нетните активи”.

Финансовите отчети на дъщерните дружества за целите на консолидацията са изготвени за същия отчетен период, както този на дружеството-майка и при прилагане на единна счетоводна политика.

2.3.1. Консолидация на дъщерни дружества

В консолидирания финансов отчет отчетите на включените дъщерни дружества са консолидирани на база на метода “пълна консолидация”, ред по ред, като е прилагана унифицирана за съществените обекти счетоводна политика. Инвестициите на дружеството-майка са елиминирани срещу дела в собствения капитал на дъщерните дружества към датата на придобиване. Вътрешно-груповите операции и разчети са напълно елиминирани, вкл. нереализираната вътрешногрупова печалба или загуба. Отчетен е и ефектът на отсрочените данъци при тези елиминирани консолидационни записвания.

Дяловете на съдружници - трети лица в дъщерните дружества (ако има такива), извън тези на акционерите на дружеството-майка, се посочват самостоятелно в консолидирания отчет за финансовото състояние, консолидирания отчет за всеобхватния доход и отчета за промените в собствения капитал като “неконтролиращо участие”. Неконтролиращото участие съдържа: а) сумата на дела на акционерите (съдружниците) - трети лица към датата на консолидацията за първи път в справедливата (намерената стойност) на всички разграничими придобити активи, поети пасиви и условните (изкристализирали) задължения на всяко от съответните дъщерни дружества, определена (на база дела) чрез пропорционалния метод, и б) изменението на сумата на дела на тези лица в собствения капитал на всяко от съответните дъщерни дружества от първата им консолидация до края на текущия отчетен период.

Дружеството-майка има 30% „неконтролиращо участие”.

2.3.2. Придобиване на дъщерни дружества

При придобиване на дъщерно дружество (предприятие) от Групата при бизнес-комбинации се използва методът на придобиване (покупко-продажба). Прехвърленото възнаграждение включва справедливата стойност към датата на размяната на предоставените активи, възникналите или поети задължения и на издадените инструменти на собствен капитал от придобиващото дружество, в замяна на получаването на контрола над придобиваното дружество. Тя включва и справедливата стойност на всеки актив или пасив, който се явява резултат от споразумение за възнаграждение под условие. Преките разходи, свързани с придобиването, се признават като текущи за периода, в който те са извършени, с изключение на разходите за емисия на дългови или инструменти на собствения капитал, които се признават като компонент на собствения капитал.

Всички придобити разграничими активи, поети пасиви и условните (изкристализирали) задължения в бизнес-комбинацията, се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност към датата на размяната. Всяко превишение на сбора от прехвърленото възнаграждение (оценено по справедлива стойност), сумата на неконтролиращото участие в придобиваното предприятие и, при придобиване на етапи, справедливата стойност на датата на придобиване на по-рано притежаваното капиталово участие в придобиваното предприятие, над придобитите разграничими активи и поети пасиви на придобиващото дружество, се третира и признава като репутация. Ако делът на придобиващото дружество в справедливата стойност на нетните придобити разграничими активи надвишава цената на придобиване на бизнес-комбинацията, това превишение се признава незабавно в консолидирания отчет за доходите на Групата в статията „печалби/(загуби) от придобиване на/(освобождаване от) дъщерни дружества”. Всяко неконтролиращо участие при бизнес комбинация се оценява на база метода “пропорционален дял в нетните активи” на придобиваното дружество.

Когато бизнес комбинацията по придобиването на дъщерно дружество се осъществява на етапи, на датата на придобиване всички предишни инвестиции, държани от придобиващия, се преоценяват до справедлива стойност, като получените ефекти от тази преоценка се признават в текущата печалба или загуба на Групата, съответно към “финансови приходи” и “финансови разходи” или „печалби/(загуби) от придобиване на/(освобождаване от) дъщерни дружества”, вкл. всички предишно отчетени ефекти в другите компоненти на всеобхватния доход се рециклират.

2.3.3. Сделки с неконтролиращото участие

Групата прилага политика на третиране операциите с неконтролиращото участие (без загуба на контрол) като сделки в Групата. Сделки от страна на дружеството-майка (без загуба на контрол) с притежатели на неконтролиращи участия (ако има такива) се отчитат като капиталови транзакции директно в компонентите на собствения капитал (обикновено към компонента «натрупани печалби»).

2.3.4. Продажба на дъщерни дружества

При продажба или друга форма на загуба (трансфер) на контрол върху дъщерно дружество:

- Отписват се активите и пасивите (вкл. ако има принадлежаща репутация) на дъщерното дружество по балансова стойност към датата на загубата на контрол;

- Отписва се неконтролиращото участие в това дъщерно дружество по балансова стойност в консолидирания отчет за финансовото състояние към датата на загубата на контрола, вкл. всички компоненти на друг всеобхватен доход, свързани с тях;
- Признава се полученото възнаграждение по справедлива стойност от сделката, събитието или операцията, довела до загубата на контрол;
- Рекласифицират се към “печалби или загуби за годината” или се трансферират директно към натрупани печалби всички компоненти на собствения капитал, представляващи нереализирани доходи или загуби – съгласно изискванията на съответните МСФО, под чиито правила попадат тези компоненти на собствения капитал;
- Признава се всяка резултатна разлика като “печалба или загуба от освобождаване (продажба) на дъщерно дружество” в консолидирания отчет за всеобхватния доход, принадлежаща на дружеството-майка.
- Останалите за държане дялове, формиращи инвестиции в асоциирани, съвместни дружества или инвестиции на разположение и за продажба, се оценяват първоначално по справедлива стойност към датата на продажбата и в последствие се оценяват по реда на приетата от Групата счетоводна политика.

Методът на придобиване (покупко-продажба) се прилага и при операции за обединение и/или реструктуриране на предприятия под общ контрол спрямо предприятия от Групата, в случай че те се явяват преки придобивания от позицията на дружеството-майка.

2.4. Сравнителни данни

Групата представя сравнителна информация в този финансов отчет за една предходна година (период).

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

2.5. Функционална валута и признаване на курсови разлики

Функционалната валута на Дружествата от Групата в България и отчетната валута на представяне на Групата е българският лев. Левът е фиксиран по Закона за БНБ към еврото в съотношение BGN 1.95583:EUR 1.

При първоначално признаване сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута, като се прилага обменният курс, публикуван от БНБ за последния работен ден на съответния месец. Към 31 мартте се оценяват в български лева, като се използва заключителният обменен курс на БНБ.

Немонетарните отчетни обекти в консолидирания отчет за финансовото състояние, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута, или отчитането на търговски сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход в момента на възникването им, като се третираат като “други доходи/(загуби) от дейността” и се представят нетно.

Функционалната валута на дъщерното дружество в Сърбия (Софарма Трейдинг Д.о.о Белград) е сръбски динар.

За целите на всеки консолидиран финансов отчет се извършва преизчисление на валутата на финансовите отчети на дъщерните дружества в чужбина: от функционалната валута на съответното чуждестранно дъщерно дружество във валутата на представяне (BGN), приета в консолидирания финансов отчет, като:

а) всички активи и пасиви се преизчисляват в груповата валута по заключителен курс на местната валута спрямо нея към 31 март;

б) всички приходни и разходни позиции се преизчисляват в груповата валута по среден курс на местната валута спрямо нея за периода на отчета;

в) всички получени курсови разлики в резултат на преизчисленията се признават и представят като отделен компонент на собствения капитал в консолидирания отчет за финансовото състояние, нетно от ефектите на отсрочените данъци – „резерв от преизчисление във валутата на представяне на чуждестранни дейности”, и

г) курсовите разлики, получени в резултат на валутното преизчисление на нетната инвестиция в задграничните (чуждестранните) дружества, заедно със заемите и други валутни инструменти, приети за хедж на тези инвестиции, се представят директно в собствения капитал.

При освобождаване (продажба) от чуждестранна дейност (дружество) кумулативната сума на курсовите разлики, които са били отчетени директно като отделен компонент в капитала, се признават като част от печалбата или загубата в консолидирания отчет за всеобхватния доход на ред “печалби/(загуби) от придобиване на и освобождаване от дъщерни дружества, нетно”, получена при освобождаването (продажбата).

2.6. Приходи

Приходите в Групата се признават на база принципа за начисляване и до степента, до която и по начина, по който стопанските изгоди се придобиват и респ. стопанските рискове се носят от Групата, както и доколкото приходите могат надеждно да се измерят.

Приходите от продажба на стоки се оценяват по справедливата стойност на насрещната престация или вземането, нетно от върнати стоки и стойностни отстъпки, търговски отстъпки и натурални рабати. Приход от продажба на стоки се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато значителната част от рисковете и ползите, присъщи на собствеността, се прехвърлят на купувача; сумата на прихода може надеждно да бъде оценена и е вероятно икономическите ползи свързани със сделката да се получат от предприятието; направените разходи и възможното връщане на стоки може надеждно да бъде оценено и когато няма последващо продължаващо участие в управлението на стоките.

Приход не се признава тогава когато съществуват значителни съмнения относно възстановяването на дължимата стойност, свързаните разходи, или има вероятност стоките да бъдат върнати.

Приходите при продажба на стоки по програма за лоялност се разпределят между програмата и другите компоненти на сделката (продажбата на стоки). Сумата получена по програмата за лоялност се отсрочва като задължение и се признава като приход, когато дадено дружество от групата е изпълнило своите задължения да предостави промоционалните продукти според условията на програмата или когато вече не е вероятно точките по програмата да бъдат ползвани.

При предоставянето на услуги, приходите се признават, отчитайки етапа на завършеност на сделката към датата на отчета за финансовото състояние, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването ѝ.

Приходите се оценяват на база справедливата цена на продадените стоки и услуги, нетно от косвени данъци (данък добавена стойност) и предоставени отстъпки и рабати.

Приходите от лихви по текущи разплащателни сметки и предоставени депозити определени по метода на ефективната лихва се представят в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към финансови приходи.

Финансовите приходи се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, и се състоят от: лихвени приходи по предоставени заеми и търговски вземания, приходи от лихви по текущи разплащателни сметки и предоставени депозити, положителни курсови разлики от валутни операции и приходи/печалби от сделки с инвестиции в ценни книжа и дялове, в т.ч. от дивидент.

2.7. Разходи

Разходите в Групата се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост (до степента, до която това не би довело до признаване на обекти в отчета за финансовото състояние, които не отговарят на определенията за активи и пасиви).

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите, за които се отнасят, се изпълняват.

Финансовите разходи се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, и се състоят от: разходи за лихви, вкл. банкови такси и други преки разходи по кредити и банкови гаранции, отрицателни курсови разлики от валутни операции, разходи/загуби от сделки с инвестиции в ценни книжа и дялове и лихви по финансов лизинг.

2.8. Имоти, машини и оборудване

Имотите, машините и оборудването (с изключение на стопанския инвентар) се представят във финансовия отчет по преоценена стойност, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. Стопанският инвентар се представя по историческа цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

Първоначално оценяване

При първоначалното си придобиване имотите, машините и оборудването се оценяват по себестойност, която включва покупната цена, вкл. митнически такси и всички преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци и др.

Групата е определило стойностен праг, под който придобитите активи, независимо, че притежават характеристиката на дълготраен актив, се изписват като текущ разход в момента на придобиването им от 150 лв.

Последващо оценяване

Избраният от Групата подход за последваща балансова оценка на имотите, машините и оборудването (с изключение на стопанския инвентар) е моделът на преоценената стойност по МСС 16 *Имоти, машини и оборудване*, намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка. Подходът за последваща балансова оценка на стопанския инвентар е моделът на себестойността.

Справедливите стойности на имотите, машините и оборудването (с изключение на стопанския инвентар) се определят с помощта на независими лицензирани оценители, обичайно, на период от 5 години. Когато тяхната справедлива стойност се променя съществено на по-кратки интервали от време, преоценката може се извършва и на по-кратки периоди.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати, или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчния му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Методи на амортизация

Групата използва линеен метод на амортизация на дълготрайните материални активи. Амортизирането на активите започва, когато те са на разположение за употреба. Земята не се амортизира. Полезният живот по групи активи е определен в съответствие с: физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване, и е както следва:

- сгради – от 44 до 50 г.
- машини и оборудване – от 5 до 15 г.
- транспортни средства – 5 г.
- стопански инвентар – 6 г.

Определеният срок на годност на дълготрайните активи се преглежда в края на всяка година и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на дълготрайните материални активи подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се коригира до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на дълготрайните материални активи е по-високата от двете: нетна продажна цена или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтов фактор преди данъци, който отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), освен ако за дадения актив не е формиран преоценъчен резерв. Тогава обезценката се третира като намаление на този резерв, освен ако тя не надхвърля неговия размер и надвишението се включва като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) (Приложение № 11).

Печалби и загуби от продажба

Материалните дълготрайни активи се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от Групата на “имоти, машини и оборудване” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/ (загуби) от дейността, нетно” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбите и загубите за годината). Частта от “преоценъчния резерв”, отнасяща се за продадения актив, се прехвърля директно към “неразпределена печалба” в отчета за промените в собствения капитал.

2.9. Нематериални активи

Репутация

Репутацията представлява надвишението на цената на придобиване (предоставеното възнаграждение) над справедливата стойност на дела на Групата в нетните разграничими активи на придобитото дружество към датата на придобиването (бизнес комбинацията). В консолидирания финансов отчет тя първоначално се оценява по цена на придобиване (себестойност), а последващо - по цена на придобиване минус натрупаните загуби от обезценки. Репутацията не се амортизира.

Репутацията, възникнала при придобиване на дъщерно предприятие се представя в консолидирания отчет за финансовото състояние към групата на “нематериалните активи”.

Самостоятелно признатата репутация по придобиването на дъщерни дружества (предприятия) се тества задължително за обезценка поне веднъж годишно. Загубите от обезценки на репутацията не се възстановяват в последствие. Печалбите или загубите от продажба (освобождение) на дадено дъщерно дружество (предприятие) от Групата включва и балансовата стойност на репутацията, приспадащата се за продаденото (освободеното) дружество (предприятие).

На всяка призната репутация се определя принадлежност към даден обект генериращ парични постъпления още при реализирането на дадена бизнес комбинация, и този обект се прилага при извършването на тестовете за обезценка. При определянето на обектите, генериращи парични потоци се вземат предвид обектите, от които се е очаквало бъдещи стопански изгоди при придобиването при бизнес комбинацията и по повод, на които е възникнала самата репутация.

Загубите от обезценка на репутация се представят в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към позицията “обезценка на нетекущи активи”.

Други нематериални активи

Нематериалните активи се представят в консолидирания финансов отчет по цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. В техния състав са включени основно: софтуери/програмни продукти, интернет сайт, лицензи, прототип за изграждане на аптечна мрежа в страната и изплатена премия за съдействие за наемане на търговски обекти и придобиване на разрешение за търговия на дребно с лекарствени продукти за съответните обекти.

В Групата се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот от 3 до 10 г.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Нематериалните активи се отписват от отчета за финансовото състояние когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди.

2.10. Материални запаси

Материалните запаси (основно стоки) са оценени във финансовия отчет по-ниската от двете: доставната себестойност (цена на придобиване) и нетната реализируема стойност.

Разходите, които се извършват, за да доведат даден продукт (стока или материал) от материалните запаси в неговото настоящо състояние и местонахождение, се включват в цената на придобиване (себестойността), както следва: – всички доставни разходи, които включват покупната цена, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановяеми данъци и други разходи, които допринасят за приваждане на материалите и стоките в готов за тяхното използване/продажба вид. В цената на придобиване (себестойността) се включват и очакваните отстъпки и работи, за които има вероятност да бъдат получени.

При употребата (влагане и продажбата) на материалните запаси те се изписват текущо като се използва методът на средно-претеглената стойност (себестойност).

Нетната реализируема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанската дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за реализация.

2.11. Търговски и други вземания

Търговските вземания се представят и отчитат по справедлива стойност на база стойността на оригинално издадената фактура (себестойност), намалена с размера на обезценката за несъбираеми суми.

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума или на част от нея съществува висока несигурност. Балансовата стойност се коригира чрез използването на корективна сметка, където се натрупват всички обезценки, а сумата на загубата от обезценка за периода се признава в отчета за всеобхватния доход в „разходи за дистрибуция и реализация” или „административни разходи” (в печалбата или загубата за годината) в зависимост от характера на вземанията. В случаите на последващо възстановяване на обезценка то се посочва към “други доходи” (в печалбата или загубата за годината) за сметка на намаление на коректива.

Несъбираемите вземания се изписват, когато правните основания за това настъпят.

Търговските вземания се представят и отчитат по справедлива стойност на база на оригинално издадена фактура, намалена с размера на обезценката за несъбираеми суми. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, вземанията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва.

2.12. Инвестиции на разположение и за продажба

Инвестициите (финансовите активи) на разположение за продажба са недеривативни финансови активи, представляващи акции и дялове от капитала на други дружества (малцинствено участие).

Първоначално оценяване

Първоначално инвестициите на разположение и за продажба се признават по цена на придобиване, която е справедливата стойност на възнаграждението, което е било платено, включително преките разходи по придобиване, включени в инвестицията.

Последващо оценяване

Притежаваните от Групата инвестиции (финансови активи) на разположение и за продажба се оценяват последващо по справедлива стойност (Приложение № 13) със съдействието на независим лецизиран оценител.

Ефектите от последващата преоценка на ценните книжа до тяхната справедлива стойност се представят в отделен компонент на друг всеобхватен доход на отчета за всеобхватния доход, “нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба”, и се признават в отчета за всеобхватния доход (рециклиране в печалбата или загубата за годината) при освобождаване (продажба) от инвестицията в статията “финансови приходи” или “финансови разходи”.

При отписването на акции поради продажба се използва методът на средно-претеглена цена, определена към края на месеца, в който се извършва отписването.

Всички покупки и продажби на инвестиции на разположение и за продажба се признават на „датата на търгуване на сделката”, т.е. датата, на която Групата се ангажира да закупи или продаде актива.

Притежаваните инвестиции на разположение и за продажба се преглеждат към края на всеки отчетен период и при установяване на условия за перманентна обезценка, същата се отразява в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към статия “финансови разходи”.

При установяване на условия за трайна обезценка, същата се определя като разлика между балансовата стойност и възстановимата стойност на инвестицията и се отразява в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), освен ако през предходни периоди има формиран положителен „резерв по финансови активи на разположение и за продажба” за тези инвестиции – тогава първо обезценката се покрива за сметка на този резерв и се представя нетно в отчета за всеобхватния доход в други компоненти на всеобхватния доход – “нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба”.

2.13. Пари и парични еквиваленти

Паричните средства включват касовите наличности и разплащателните сметки, а паричните еквиваленти - краткосрочните депозити в банки, чийто оригинален матуритет е по-малък от 3 (три) месеца (Приложение № 18).

За целите на изготвянето на отчета за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- получените лихви по разплащателни сметки са представени в оперативната дейност;
- получените лихви от инвестиции на Групата в постоянно продължавани парични депозити – като инвестиционна дейност, доколкото по съдържание тези операции представляват инвестиране на свободни ресурси на Групата.

- платеният ДДС по покупки на дълготрайни активи се посочва като “плащания към доставчици” към паричните потоци от оперативна дейност, доколкото той участва и се възстановява заедно и в оперативните потоци на Групата за съответния период (месец).

2.14. Търговски и други задължения

Задълженията към доставчици и другите текущи задължения се отчитат по стойността на оригиналните фактури (цена на придобиване), която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, задълженията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва (Приложение № 21, 25, 26,30).

2.15. Лихвоносни заеми и други привлечени финансови ресурси

Всички заеми и други привлечени финансови ресурси се представят първоначално по цена на придобиване (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и привлечени ресурси. След първоначалното признаване, лихвоносните заеми и други привлечени ресурси, са последващо оценени по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизируемата стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други разходи, вкл. дисконт или премия, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите от тях се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови приходи или разходи, през периода на амортизация, както и когато задълженията се отпишат или редуцират (Приложение № 20).

Лихвоносните заеми и други привлечени финансови ресурси се класифицират като текущи, освен частта от тях, за която Групата има безусловно право да уреди задължението си в срок над 12 месеца от датата на финансовия отчет.

2.16. Лизинг

Финансов лизинг

Лизингополучател

Финансовият лизинг, при който се трансферира към Групата съществената част от всички рискове и стопански ползи, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се капитализира в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя като се представя като имоти, машини и оборудване под лизинг по цена на незабавна продажба или ако е по-ниска - по сегашната стойност на минималните лизингови плащания. Лизинговите плащания съдържат в определено съотношение финансовия разход (лихвата) и припадащата се част от лизинговото задължение (главница), така че да се постигне постоянен лихвен процент за оставащата неизплатена част от главницата по лизинговото задължение. Лихвените разходи се включват в отчета за

всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови разходи (лихва) на база ефективен лихвен процент.

Придобитите под финансов лизинг активи се амортизират на база полезния живот на актива и в рамките на лизинговия срок.

Оперативен лизинг

Лизингополучател

Лизинг, при който наемодателят продължава да притежава съществената част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив се класифицира като оперативен лизинг. Поради това активът не се включва в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя.

Плащанията във връзка с оперативния лизинг се признават като разходи в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на база линеен метод за периода на лизинга.

Лизингодател

Наемодателят продължава да притежава съществена част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив. Поради това този актив продължава да е включен в състава на неговите дълготрайни материални активи като амортизацията му за периода се включва в текущите разходи на лизингодателя (в печалбата или загубата за годината).

Приходът от наеми от оперативен лизинг се признава на базата на линейния метод в продължение на срока на съответния лизинг - в печалбата или загубата за годината. Първоначално направените преки разходи във връзка с договарянето и уреждането на оперативния лизинг, се добавят към балансовата стойност на отдадените активи и се признават на базата на линейния метод в продължение на срока на лизинга.

2.17. Провизии

Провизии се признават когато Групата има настоящо (конструктивно или правно) задължение в резултат на минало събитие, и е вероятно че погасяването/уреждането на това задължение е свързано с изтичане на ресурси. Провизиите се оценяват на база най-добрата приблизителна преценка на ръководството към датата на финансовия отчет за разходите, необходими за уреждането на съответното задължение. Приблизителната оценка се дисконтира, когато падежът на задължението е дългосрочен. Когато се очаква част от ресурсите, които ще се използват за уреждане на задължението да бъдат възстановени от трето лице, Групата признава вземане, ако е налице висока степен на сигурност на неговото получаване, стойността му може надеждно да се установи и отчита доход (кредит) по същата позиция в отчета за всеобхватния доход (печалбата или загубата за годината), където е представена и самата провизия.

2.18. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в Групата се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство за дружествата, извършващи своята дейност в *България* и на трудовото законодателство за дружеството в *Сърбия*.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за наетия персонал под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми за уреждане в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналот е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, за периода, в който е положен трудът за тях и/или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удържки) в размер на недисконтираната им сума.

Към датата на всеки финансов отчет Групата прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсирани отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за сумите за самите възнаграждения и на вноските по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Тантиеми и бонусни схеми

Софарма Трейдинг

Бонуси, премии и тантиеми се признават за периода на заработване и при постигане на критериите и условията на съответния план за заработване на правата по него, като тяхната оценка отразява на-добрата преценка на сумата, която се очаква да се изплати като възнаграждение на съответните лица, ведно със съпътстващите ги вноски за осигуровки и други под

Съгласно устава на Дружеството-майка, изпълнителният директор има право да получи еднократно възнаграждение (тантием) в размер до 1 % от нетната печалба на Дружеството-майка при едновременното наличие на две условия – отчитане на положителен финансов резултат за съответната година и след решение на Общото събрание. Изплащането на не по-малко от 40% от възнаграждението се разсрочва за период от време, не по-кратък от три години (на равни месечни вноски). За останалия персонал, вкл. управленски, сумите на бонуси/премии се начисляват в периода на заработване.

Сумите на този тип възнаграждения се признава след вземане на решение от Общото събрание на акционерите и се представя в отчета за финансовото състояние, статия „задължения към персонала”.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Планове с дефинирани вноски

За България

Основно задължение на Дружествата като работодатели в България е да извършват задължително осигуряване на наетия си персонал за фонд “Пенсии”, допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд “Общо заболяване и майчинство” (ОЗМ), фонд

“Безработица”, фонд “Трудова злополука и професионална болест” (ТЗПБ), фонд “Гарантиране вземания на работниците и служителите” (ГВРС) и здравно осигуряване. Размерите на осигурителните вноски се утвърждават всяка година със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съответствие с правилата от Кодекса за социално осигуряване (КСО) в съотношение 60:40 (2016 г.: 60:40).

Тези осигурителни пенсионни планове, прилагани от Дружествата в качеството им на работодатели, са планове с дефинирани вноски. При тях работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд “Пенсии”, фонд “ОЗМ”, фонд “Безработица”, фонд “ТЗПБ”, както и в универсални и професионални пенсионни фондове - на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване.

За дружествата в чужбина

Размерите на осигурителните вноски в Сърбия се утвърждават със Закона за труда в Република Сърбия. Разпределението на осигурителните вноски между работодателя и осигуреното лице се определя в съотношения, регламентирани в местното законодателство.

Към Групата няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Дължимите от Групата вноски по плановете с дефинирани вноски за социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, и като текущо задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на полагане на труда и на начислението на съответните доходи на наетите лица, с които доходи вноските са свързани.

Планове с дефинирани доходи

Съгласно Кодекса на труда работодателят на дружествата в *България* е задължен да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. Съгласно Закона за труда в *Сърбия* работодателят на сръбското дружеството е задължен да изплати на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение при пенсиониране в размер най-малко на три средни работни заплати, изчислени към момента на изплащането.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на финансовия отчет, по която те се представят в консолидирания отчет за финансовото състояние, а респективно изменението в стойността им се представя в консолидирания отчет за всеобхватния доход като: а) разходите за текущ и минал стаж, разходите за лихва и ефектите от съкращенията и урежданията се признават веднага, в периода, в който възникнат, и представят в текущата печалба или загуба по статия „разходи за персонал”, а б) ефектите от последващите оценки на задълженията, които по същество

представяват актюерски печалби и загуби, се признават веднага, в периода, в който възникнат, и се представят към другите компоненти на всеобхватния доход, по статия „последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи”. Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита.

Към датата на всеки годишен консолидиран финансов отчет Дружествата от Групата назначават сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните им задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации с подобен срок, котиран в съответната държава, където функционира и самото дружество

Доходи при напускане

Съгласно местните разпоредби на трудовите и осигурителни законодателства на Дружествата от Групата, работодателят има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор преди пенсиониране определени видове обезщетения.

Групата признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база анонсиран план вкл. за реструктуриране, за да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в консолидирания отчет за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

2.19. Акционерен капитал и резерви

Компанията-майка е акционерно дружество и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на *акционерен капитал*, който да служи като обезпечение на вземанията на кредиторите на дружеството. Акционерите отговарят за задълженията на дружеството до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност.

Дружеството-майка отчита основния си акционерен капитал по номинална стойност на регистрираните в Търговския регистър акции. Съгласно изискванията на Търговския закон и устава, дружеството е длъжно да формира и резерв “**фонд Резервен**” (*законов резерв*), като източници на фонда могат да бъдат:

- най-малко една десета от печалбата, която се отделя докато средствата във фонда достигнат една десета част от акционерния капитал или по-голяма част, определена по решение на Общото събрание на акционерите;
- средствата, получени над номиналната стойност на акциите при издаването им (*премиен резерв*) (Приложение № 19);
- други източници, предвидени по решение на Общото събрание.

Средствата от фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения в устава минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на акционерния капитал.

Преоценъчният резерв за имоти, машини и оборудване е формиран от:

- положителната разлика между балансовата стойност на имотите, машините и оборудването и техните справедливи стойности към датата на извършване на преоценката;

Ефектът на отсрочените данъци върху преоценъчния резерв е отразен директно за сметка на този резерв.

Преоценъчният резерв се прехвърля към компонента “неразпределената печалба”, когато активите се отписват от отчета за финансовото състояние на Групата. (Приложение № 2.25 и 19)

Преоценъчният резерв покрива обезценки на активите, с които той е свързан. Той може да бъде използван при реализацията на дивидентната и капиталова политика на Групата само след прехвърлянето му към компонента ”неразпределена печалба”.

Резервът по финансови активи на разположение и за продажба е формиран от разликата между балансовата стойност на финансовите активи на разположение и за продажба и техните справедливи стойности към датата на извършване на преоценката. Този резерв се прехвърля към текущите печалби и загуби в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато финансовите активи се освободят (продадат) от Групата и/или при установена трайна обезценка на определени финансови активи. (Приложение № 2.25 и 19).

Други резерви са формираны от разпределение на печалбата по решения на Общото събрание на акционерите.

2.20. Финансови инструменти

2.20.1. Финансови активи

Групата обичайно класифицира своите финансови активи в категориите „кредити и вземания” и “финансови активи на разположение и за продажба”. Класификацията е в зависимост от същността и целите (предназначението) на финансовите активи към датата на тяхното придобиване. Ръководството определя класификацията на финансовите активи за целите на Групата към датата на първоначалното им признаване в отчета за финансовото състояние.

Обичайно Групата признава в отчета за финансовото състояние финансовите активи на датата на търгуване – датата, на която то се е обвързало (поело е окончателен ангажимент) да закупи съответните финансови активи. Всички финансови активи първоначално се оценяват по тяхната справедлива стойност плюс преките разходи по транзакцията.

Финансовите активи се отписват от отчета за финансовото състояние на Групата, когато правата за получаване на парични средства (потоци) от тези активи са изтекли, или са прехвърлени и Групата е прехвърлило съществена част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго Група (лице). Ако Групата продължава да държи съществена част от рисковете и ползите асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, то продължава да признава

актива в отчета за финансовото състояние, но признава също и обезпечено задължение (заем) за получените средства.

Кредити и вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се котира на активен пазар. Те се оценяват в отчета за финансовото състояние по тяхната амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с направена обезценка.

Тази Група финансови активи включва: предоставени заеми, търговски вземания, други вземания от контрагенти и трети лица, както и парични средства и парични еквиваленти, вкл. банкови депозити (Приложения № 2.11 и 2.13).

Тези активи се включват в Групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в един обичаен оперативен цикъл на Групата а останалите – като нетекущи. Лихвеният доход по вземанията се признава на база ефективна лихва, освен при краткосрочните редовни вземания до под три месеца, където признаването на такава лихва е неоснователно като несъществено и в рамките на обичайните кредитни условия. Той се представя в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към “финансовите приходи”.

На датата на всеки отчет Групата оценява дали са настъпили събития и обстоятелствата, които показват наличието на обективни доказателства, налагащи обезценка на кредити и вземания. (Приложение № 2.25)

Инвестициите на разположение и за продажба са недеривативни активи, които са придобити с такава цел или не са класифицирани в друга Група. Обичайно те представляват акции или дялове в други дружества, придобити с инвестиционна цел и се включват към нетекущите активи, освен ако намерението на Групата е да ги продава в рамките на следващите 12 месеца и активно търси и договаря с потенциални купувачи.

Инвестициите (финансови активи) на разположение и за продажба се оценяват първоначално по цена на придобиване, която е справедливата стойност на възнаграждението, което е платено, включително разходите по придобиване, включени в инвестицията.

Последващата оценка на финансовите активи на разположение и за продажба е по справедлива стойност, освен за акции/дялове на затворени, нетъргувани на борсов пазар дружества (Приложение 2.12)

Ефектите от преоценката до справедливата стойност, печалби или загуби, на държаните инвестиции на разположение и за продажба се отчитат в отчета за всеобхватния доход (към други компоненти на всеобхватния доход – “нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба”).

При установяване на последваща трайна обезценка или при продажба на инвестиция на разположение и за продажба, сумата на обезценката и всички натрупани преди това загуби (нетно) към резерва, се признават (рециклират) в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като “финансови разходи”. Аналогично, при всяка продажба на инвестициите от този тип

натрупаните нереализирани печалби в резерва се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в статията “финансови приходи”.

Ефектите от рециклирането на натрупаните ефекти от промяна в справедливата стойност на държаните инвестиции на разположение и за продажба се представят към другите компоненти на всеобхватния доход (“нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба”), нетно от тези на новите преоценки за периода.

Дивиденди по акции и дялове, класифицирани като финансови активи на разположение и за продажба, се признават и отчитат в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато се установи, че Групата е придобило правото върху тези дивиденди.

Притежаваните инвестиции на разположение и за продажба се преглеждат към всяка дата на отчета за финансовото състояние дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, че за отделен финансов актив или Група активи има обезценка. Те се обезценяват, ако балансовата стойност е по-висока от очакваната им възстановима сума. Сумата на признатата загуба от обезценка е равна на разликата между цената на придобиване, намалена с плащанията и възстановимата им сума, която се приема за равна на сегашната стойност на очакваните прогнозируеми бъдещи парични потоци, дисконтирани по текущ пазарен лихвен процент или чрез нормата на доходност за сходни финансови активи (Приложение № 2.25 и 13).

2.20.2. Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Групата включват заеми (кредити) към банки, и задължения към доставчици и свързани предприятия и други контрагенти. Първоначално те се признават в отчета за финансовото състояние по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо – по амортизируема стойност по метода на ефективната лихва (Приложение № 2.12 и 2.13).

2.21. Данъци върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата на българските дружества от Групата са определени в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка в България за 2017 г. е 10 %.

Дъщерното дружество в Сърбия се облага съгласно изискванията на данъчното законодателство на Сърбия. Данъчна ставка за 2017 г. е 15%.

Отсрочените данъци върху печалбата се определят чрез прилагане на балансовия метод за определяне на задължението относно всички временни разлики на Дружествата от Групата към датата на финансовия отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики,

от които да могат да се приспадат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда на всяка дата на баланса и се редуцират до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени като други компоненти на всеобхватния доход или капиталова позиция в консолидирания отчет за финансовото състояние, също се отчитат директно към съответния компонент на всеобхватния доход или балансовата капиталова позиция.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки и основи, които се очаква да се прилагат за периода и типа операции, през които активите се очаква да се реализират, а пасивите - да се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или с голяма степен на сигурност се очаква да са в сила.

Отсрочени данъчни активи на Дружествата от Групата се представят нетно срещу техни отсрочени данъчни пасиви, когато и доколкото те се явяват за тях данъчния платец в съответната юрисдикция, и то тогава и само тогава, когато дружеството от Групата има законно право да извършва или получава нетни плащания на текущи данъчни задължения или вземания по данъците върху печалбата.

Към 30.09.2017г. отсрочените данъци върху печалбата на Групата са оценени по ставки, валидни за 2017 г. - за дружествата в България при ставка 10%(31.12.2016 г.: 10%) и за дружеството в Сърбия при ставка 15%. (31.12.2016 г.: 15%).

2.22. Правителствени финансираня

Правителствени финансираня (общински, държавни и международни, вкл. по реда на използване на Европейските фондове и програми) се признават първоначално като отсрочен доход (финансиране), когато е налице разумна сигурност, че то ще бъде получено от Групата, и че последното е спазило и спазва условията и изискванията по дарението.

Правителствени финансираня, свързани с компенсиране на направени разходи, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за същия период, през който са признати и разходите.

Правителствени финансираня, свързани с компенсиране на инвестиционни разходи за придобиване на актив, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за целия период на полезен живот на актива, обичайно пропорционално на размера на призната в разходите амортизация.

2.23. Нетна печалба или загуба на акция

Нетната печалба или загуба на акция се изчислява като се раздели нетната печалба или загуба за периода, подлежаща на разпределение между акционерите, притежатели на обикновени акции, на средно-претегления брой на държаните обикновени акции за периода.

Средно-претегленият брой акции представлява броят на държаните обикновени акции в началото на периода, коригиран с броя на обратно изкупените обикновени акции и на новоиздадените такива през периода, умножен по средно-времевия фактор. Този фактор изразява броя на дните, през които конкретните акции са били държани, спрямо общия брой на дните през периода.

При капитализация, бонус емисия или разделяне, броят на обикновените акции, които са в обръщение до датата на това събитие, се коригира, за да се отрази пропорционалната промяна в броя на обикновените акции в обръщение така, сякаш събитието се е случило в началото на представения най-ранен период.

Нетна печалба или загуба на акции с намалена стойност не се изчисляват, тъй като няма издадени потенциални акции с намалена стойност.

2.24. Сегментно отчитане

Групата идентифицира своите отчетни сегменти и оповестява информация по сегменти в съответствие с организационната и отчетна структура, използвана от ръководството. Оперативните сегменти са компоненти на бизнеса, които се оценяват редовно от определени членове на ръководството, като се използва финансова и оперативна информация, изготвена конкретно за сегмента, за целите на оценяване на резултатите от дейността (изпълнението) и разпределението на ресурсите. Най-общо, финансовата сегментна информация да се оповестява на същата основа, каквато се използва за вътрешни цели, което да позволява на инвеститорите да видят Групата през очите на ръководството.

Оперативните сегменти на Дружествата от Групата се наблюдават текущо и направляват поотделно, като всеки оперативен сегмент представлява отделна бизнес област, която предлага различни продукти и е носител на различни бизнес ползи и рискове. Оперативните сегменти на Групата включват две основни бизнес области – продажба на лекарствени средства и медицински изделия и продажба на медицинско оборудване.

Дейността по продажба на лекарствени средства и медицински изделия включва продажба на търговци на едро, аптеки и болнични заведения, както и до краен клиент (през дружествата Софармаса) и се характеризира за първи сегмент.

Дейността по продажба на медицинско оборудване включва продажби на същото за болнични заведения и се характеризира за втори сегмент.

Информация по оперативни сегменти

Групата използва като основен измерител брутният марж (печалба) при оценяването на резултатите в оперативните сегменти и за разпределянето на ресурси между тях. Тя се определя като разлика между сегментните приходи и сегментните разходи, пряко съотносими към съответния сегмент.

Сегментните активи, пасиви, респ. приходи, разходи и резултати включват тези, които са или могат да бъдат директно отнесени към съответния сегмент, както и такива, които могат да бъдат разпределени на разумна база.

Дружествата от Групата управляват задълженията по привлечени финансови средства и данъците на ниво предприятие и те не се разпределят на сегментно ниво, с изключение на случаите когато дружеството има целево финансиране за конкретен бизнес сегмент.

Резултатите от дейности, които се считат за случайни спрямо основните типове операции (дейности) на Групата, както и неразпределените приходи, разходи, пасиви и активи, се отчитат отделно в позиция „обща на ниво Група“. Тези суми обичайно включват: други доходи от дейността, разходи за дистрибуция и реализация, административни разходи, освен ако не произтичат от дейността за конкретния сегмент, лихвените приходи и разходи, реализирани и нереализирани печалби и загуби от сделки с валута, общи търговски и други вземания, общи търговски и други задължения, получени заеми, освен ако не произтичат от дейността за конкретния сегмент, задължения към персонала, разчети по данъци, нетекущи активи и пасиви.

Прилаганата счетоводна политика за отчитането по сегменти, отразява тази, която се използва от Групата и за изготвяне на публичните си отчети по закон

2.25. Оценяване по справедлива стойност

Някои от активите и пасивите на Групата се оценяват и представят и/или само оповестяват по справедлива стойност за целите на финансовото отчитане. Такива са: а. на повтаряща се база – *финансовите активи на разположение и за продажба, предоставени и получени банкови заеми и заеми от трети лица, определени търговски и други вземания и задължения, вземания и задължения по финансов лизинг; а други б) на неповтаряща се база – *нефинансови активи като имоти, машини и оборудване.**

Справедливата стойност е цената, която би била получена при продажбата на даден актив или платена при прехвърлянето на пасив в обичайна сделка между независими пазарни участници на датата на оценяването. Справедливата стойност е изходяща цена и се базира на предположението, че операцията по продажбата ще се реализира или на основния пазар за този актив или пасив, или в случай на липса на основен пазар – на най-изгодния пазар за актива или пасива. Както определеният като основен, така и най-изгодният пазар са такива пазари, до които дружеството задължително има достъп.

Измерването на справедливата стойност се прави от позицията на предположенията и преценките, които биха направили потенциалните пазарни участници когато те биха определяли цената на съответния актив или пасив, като се допуска, че те биха действали за постигане на най-добра стопанска изгода от него за тях.

При измерването на справедливата стойност на нефинансови активи винаги изходната точка е предположението какво би било за пазарните участници най-доброто и най-ефективно възможно използване на дадения актив.

Групата прилага различни оценъчни техники, които биха били подходящи спрямо спецификата на съответните условия, и за които разполага с достатъчна база от входящи данни, като се стреми да в максимална степен наличната публично наблюдаема информация и респ. – да минимизира използването на ненаблюдаема информация. То използва и трите допустими подхода, *пазарния, приходния и разходния подход*, като най-често прилаганите оценъчни техники са директни

и/или коригирани котирувани пазарни цени, пазарни аналози и дисконтирани парични потоци, вкл. на база капитализиран доход от наем

Справедливата стойност на всички активи и пасиви, които се оценяват и/или оповестяват във финансовите отчети по справедлива стойност, се категоризира в рамките на следната йерархия на справедливите стойности, а именно:

- Ниво 1 – Котирувани (некоригирани) пазарни цени на активен пазар за идентични активи или пасиви;
- Ниво 2 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които са различни от директно котирувани цени, но са пряко или косвено достъпни за наблюдение, вкл. когато котираните цени са обект на значителни корекции; и
- Ниво 3 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които в значителната си част са ненаблюдаеми.

Групата прилага основно справедлива стойност Ниво 2 и Ниво 3.

За тези активи и пасиви, които се оценяват по справедлива стойност във финансовите отчети на повтаряема база, се прави преценка към датата на всеки отчет дали е необходим трансфер в нивата на йерархия на справедливата стойност на даден актив или пасив в зависимост от разполагаемите и използваните към тази дата входящи данни.

В Групата се разработени вътрешни правила и процедури по измерването на справедливата стойност на различните видове активи и пасиви. За целта е определено специално лице по оценките на подчинение на финансовия директор, което организира осъществяването на целия оценъчен процес, вкл. координира и наблюдава работата на назначаваните външни оценители.

Групата използва експертизата на външни лицензирани оценители за определяне на справедливите стойности на следните активи и пасиви: финансови активи на разположение и за продажба и имоти, машини и оборудване. Изборът на такива оценители се прави на годишна база, като се използват следните критерии: прилагани професионални стандарти, професионален опит и познания; репутация и пазарен статус. Периодично се преценява необходимостта от ротация на външните оценители – на всеки три - пет години. Приложението на оценъчните подходи и техники, както и използваните входящи данни за всеки случай на измерване на справедлива стойност, са обект на задължително обсъждане и координиране между външните експерти-оценители и специално определеното лице по оценките, както и приемането на издаваните оценителски доклади – особено по отношение на съществените предположения и крайните заключения и предложения за размера на справедливата стойност. Финалните оценки на справедливата стойност подлежат на одобрение от финансовия директор и изпълнителния директор на дружеството-майка.

На датата на всеки финансов отчет съобразно счетоводната политика на Групата специално определеното лице по оценките прави общ анализ на предварително събрана информация за движението в стойностите на активите и пасивите, които подлежат на оценки или оповестяване по справедлива стойност, за типа налични данни и възможните фактори за наблюдаваните промени, и предлага за одобрение пред финансовия директор подхода за измерване на справедливите стойности на съответните активи и пасиви към тази дата. При необходимост това изрично се консултира с назначените външни оценители.

Резултатите от оценъчния процес на измерване на справедливата стойност се представят на одитния комитет и на независимите одитори на дружеството-майка.

За целите на оповестяванията на справедливата стойност на активите и пасивите, дружеството-майка групира съответните си активи и пасиви на база тяхната същност, основни характеристики и рискове, както и на йерархичното ниво на справедливата стойност.

2.26. Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на Групата. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност.

2.26.1 Обезценка на материални запаси

В края на всяка финансова година Групата извършва преглед на състоянието, срока на годност и използваемостта на наличните материални запаси. При установяване на запаси, които съдържат потенциална вероятност да не бъдат реализирани по съществуващата им балансова стойност в следващите отчетни периоди, Дружествата от Групата обезценяват материалните запаси до нетна реализируема стойност.

2.26.2. Обезценка на вземания

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави в края на всяка финансова година. Вземанията, при които са констатирани постоянни трудности при тяхното събиране в едногодишен период, подлежат на анализ по отделни контрагенти и в зависимост от конкретните обстоятелства се установява частта от тях, която е реално събираема, а останалата част до номинала на вземането се признава в отчета за всеобхватния доход като загуба от обезценка.

Политиката на Групата за осигуряване на събираемостта и оценка на обезценката на вземанията е базирана на следните правила:

а) за клиентите - болничните заведения започва начисляване (балансово или задбалансово) на лихви за забава при просрочие от 30 дни спрямо датата, на която изтича кредитният период. Ако просрочията продължат още 30 дни, се предприемат действия за подписване на спогодба за разсрочване. При неспазване на спогодбата се пристъпва към завеждане на съдебно дело и съответните правни процедури;

б) за клиентите - аптеки при просрочие от 5 дни спрямо датата, на която изтича кредитният период им се спират продажбите на отложено плащане. Ако просрочията продължат, на 45-тия ден от просрочието се спират всички продажби и се предприемат действия по сключване на спогодба за изплащане на дължимите суми. При неспазване на спогодбата се пристъпва също към завеждане на съдебно дело.

При преценката на събираемостта на вземанията ръководството прави анализ на цялата експозиция от всеки контрагент, неговото финансово състояние, възможностите му за генериране и привличане на финансови ресурси - с оглед установяване на реалната възможност за събирането им, а не само на ниво просрочени индивидуални вземания от контрагента. Размерът на обезценката се изчислява на индивидуална база, при прилагане на метода на дисконтираните парични потоци, с

дисконтова норма, определена на база цената на привлечения ресурс на дружеството, коригирана спрямо усреднената нетна доходност. Вземанията или частта от тях, за които ръководството преценява, че съществува много висока несигурност за събирането им и не са обезпечени, се обезценяват до 100%.

2.26.3. Преоценка на имоти, машини и оборудване

В групата са разработени вътрешни правила и процедури по измерването на справедливата стойност на различните видове активи и пасиви. За целта е определено специално лице по оценките на подчинение на финансовия директор, което организира осъществяването на целия оценъчен процес, вкл. координира и наблюдава работата на назначаваните външни оценители.

Дружествата от групата използват експертната на външни лицензирани оценители за определяне на справедливите стойности на имоти, машини и оборудване. Изборът на такива оценители се прави на годишна база, като се използват следните критерии: прилагани професионални стандарти, професионален опит и познания; репутация и пазарен статус. Периодично се преценява необходимостта от ротация на външните оценители – на всеки три - пет години. Приложението на оценъчните подходи и техники, както и използваните входящи данни за всеки случай на измерване на справедлива стойност, са обект на задължително обсъждане и координиране между външните експерти-оценители и специално определеното лице по оценките, както и приемането на издаваните оценителски доклади – особено по отношение на съществените предположения и крайните заключения и предложения за размера на справедливата стойност.

За целите на оповестяванията на справедливата стойност, дружествата групират съответните си активи и пасиви на база тяхната същност, основни характеристики и рискове, както и на йерархичното ниво на справедливата стойност.

2.26.4. Актюерски изчисления

При определяне на настоящата стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани изчисления на сертифицирани актюери, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор, които предположения са преценени от ръководството като разумни и уместни за дружеството. (Приложение № 22).

3. ПРИХОДИ

Приходите към 30 септември включват:

	2017	2016
	BGN'000	BGN'000
Продажба на лекарствени и медицински продукти	499,566	440,073
Приходи от продажба на медицинско оборудване	4,512	7,830
	504,078	447,903

Себестойност на продажбите:

	2017	2016
	BGN'000	BGN'000
Отчетна стойност на продадените лекарствени и медицински продукти	460,963	408,276
Отчетна стойност на продаденото медицинско оборудване	3,504	5,192
	464,647	413,468

4. ДРУГИ ДОХОДИ И ЗАГУБИ ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО

Другите доходи от дейността включват:

	2017	2016
	BGN'000	BGN'000
Приходи от рекламни и други услуги	2,446	1,852
Приходи от преддистрибуция	2,120	1,964
<i>Приходи от продажба на дълготрайни активи</i>	1,853	183
<i>Балансова стойност на продадени дълготрайни активи</i>	(1,808)	(38)
Печалба от продажба на дълготрайни активи	45	145
Приходи от правителствени финансираня (Приложение № 24)	-	7
Други доходи	264	49
	4,875	4,017

5. РАЗХОДИ ЗА ДИСТРИБУЦИЯ И РЕАЛИЗАЦИЯ

Разходите за дистрибуция и реализация включват:

	2017	2016
	BGN'000	BGN'000
Заплати и осигуровки на персонал	12,396	9,267
Външни услуги	5,360	3,869
Материали	2,681	1,599
Амортизации	2,534	1,948
Други разходи	629	648
Общо	23,600	17,331

6. АДМИНИСТРАТИВНИ РАЗХОДИ

Административните разходи включват:

	2017	2016
	BGN'000	BGN'000
Заплати и осигуровки на персонал	6,449	6,176
Външни услуги	4,613	3,839
Амортизации	1,162	848
Материали	313	739
Други разходи	752	863
Общо	13,289	12,465

7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ

Разходите за персонал включват:

	2017	2016
	BGN '000	BGN '000
Текущи възнаграждения	15,620	12,957
Вноски по социално осигуряване	2,540	1,857
Социални придобивки и плащания	633	597
Начислени суми за дългосрочни задължения на персонала	52	32
	18,845	15,443

8. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ И РАЗХОДИ

Финансовите приходи включват:

	2017	2016
	BGN '000	BGN '000
Приходи от лихви по просрочени вземания	3,090	2,966
Приходи от лихви по договори с отсрочено плащане	22	58
Нетни положителни разлики от валутни операции	52	5
Приходи от участия-дивидент	-	36
Нетна печалба от операции с финансови активи	-	56
	3,164	3,121

Финансовите разходи включват:

	2017	2016
	BGN '000	BGN '000
Разходи за лихви по получени заеми	1,385	1,539
Разходи за лихви и комисионни факторинг	320	255
Банкови такси по заеми и гаранции	288	350
Лихви по лизингови договори	46	47
Нетни отрицателни разлики от валутни операции	12	16
Разходи за комисионни за инвестиционни плащания	-	3
	2,051	2,210

9. ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ

Основните компоненти на разхода за данък върху печалбата за периодите, завършващи на 30 септември са:

	2017	2016
	BGN '000	BGN '000
<u>Отчет за всеобхватения доход</u>		
Печалба преди данък върху печалбата	8,530	9,567
Текущ разход за данък върху печалбата за годината	1,059	1,114
Общо разход за данък, отчетен в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината)	1,059	1,114

10. КОМПОНЕНТИ НА ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

Другите компоненти на **всеобхватния доход** включват:

	2017	2016
	BGN '000	BGN '000
<i>Компоненти, които могат да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата</i>		
<i>Курсови разлики от преизчисляване на чуждестранни дейности</i>	147	-
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данък	147	-

II. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ

	Земя и сгради <i>BGN'000</i>	Машини съоръжения и оборудване <i>BGN'000</i>	Транспортни средства <i>BGN'000</i>	Стопански инвентар и други ДМА <i>BGN'000</i>	Разходи за придобиване на ДМА <i>BGN'000</i>	Общо <i>BGN'000</i>
Отчетна стойност						
1 януари 2016 г.	17,319	9,291	6,438	1,608	686	35,342
Придобити	680	1,852	1,639	681	765	5,617
Трансфер	823	39	-	15	(877)	-
Отписани	(13)	(472)	(945)	(4)	(212)	(1,646)
Преоценка	(55)	-	-	-	-	(55)
31 декември 2016 г.	18,754	10,710	7,132	2,300	362	39,258
Придобити	537	915	28	1,300	448	3,228
Трансфер	171	27	11	31	(240)	-
Отписани	(4,750)	(61)	(629)	-	(78)	(5,518)
Ефект от преизчисляване на финансовите отчети на дъщерните дружества в чужбина	1	6	-	-	-	7
30 септември 2017г.	14,713	11,597	6,542	3,631	492	36,975
Натрупана амортизация						
1 януари 2016 г.	4,204	4,931	3,342	688	-	13,165
Начислена амортизация	479	1,390	1,029	282	-	3,180
Отписана амортизация	-	(466)	(910)	(3)	-	(1,379)
Преоценка	(27)	-	-	-	-	(27)
31 декември 2016 г.	4,656	5,855	3,461	967	-	14,939
Начислена амортизация	564	826	717	287	-	2,394
Отписана амортизация	(2,945)	(28)	(525)	-	-	(3,498)
Ефект от преизчисляване на финансовите отчети на дъщерните дружества в чужбина	1	-	-	-	-	1
30 септември 2017г.	2,276	6,653	3,653	1,254	-	13,836
Балансова стойност						
1 януари 2016 г.	13,115	4,360	3,096	920	686	22,177
31 декември 2016 г.	14,098	4,855	3,671	1,333	362	24,319
30 септември 2017г.	12,437	4,944	2,889	2,377	492	23,139

Към 30.09.2017г. дълготрайните материални активи на Групата включват: земи на стойност 2,001 х.лв. (31.12.2016 г.: 2,227 х.лв.), сгради с балансова стойност 8,467 х.лв. (31.12.2016 г.: 10,234 х.лв.) и ремонти на наети активи с балансова стойност 1,969 х.лв (31.12.2016 г.: 1,650 х.лв.).

Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи към 30.09.2017г. включват разходи за изграждане на машини и оборудване в размер на 178 х.лв. (31.12.2016 г.: 115 х.лв.) , платени аванси за придобиване на оборудване – няма (31.12.2016 г.: 79 х.лв.), разходи за реконструкция на наети активи – 314 х.лв. (31.12.2016 г.: 168 х.лв.).

Финансов лизинг

Към 30.09.2017г. активи с балансова стойност 2,836 х.лв. са придобити по договори за финансов лизинг (31.12.2016 г: 3,657 х.лв).

Други данни

Към 30 септември 2017г. в състава на дълготрайните материални активи са включени активи, които са амортизирани напълно, но продължават да се използват в стопанската дейност с отчетна стойност 4,723 х.лв. (31.12.2016 г.: 4,215 х.лв.) и представляват основно компютърна техника и транспортни средства.

Към 30.09.2017г. в отчета за финансовото състояние на Групата са включени активи (земи и сгради) с балансова стойност 10,010 х.лв. (31.12.2016г.: 11,873 х.лв.) и машини и оборудване с балансова стойност 911 х.лв. (31.12.2016г.: 819 х.лв), върху които са учредени ипотекы и залози във връзка с получени от Дружеството-майка банкови заеми. (Приложение № 21).

Дружествата от Групата ползват в дейността си наети активи – недвижими имоти, транспортни средства и машини и оборудване по договори за оперативен лизинг (Приложение № 31).

12. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	Софтуер	Други	Репутация	В процес на придобиване	Общо
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Отчетна стойност					
1 януари 2016 г.	4,204	2,092	59	3,351	9,706
Придобити	1,870	513	-	1,205	3,588
Трансфер	3,122	20	-	(3,142)	-
Отписани	-	-	-	(49)	(49)
31 декември 2016 г.	9,196	2,625	59	1,365	13,245
Придобити	760	13,786	10,984	710	26,240
Трансфер	1,164	6	-	(1,170)	-
Отписани	-	-	-	(40)	(40)
30 септември 2017г.	11,120	16,417	11,043	865	39,445
Натрупана амортизация					
1 януари 2016 г.	2,294	114	-	-	2,408
Начислена амортизация	486	345	-	-	831
31 декември 2016 г.	2,780	459	-	-	3,239
Начислена амортизация	691	606	-	-	1,297
30 септември 2017г.	3,471	1,065	-	-	4,536
Балансова стойност					
1 януари 2016 г.	1,910	1,978	59	3,351	7,298
31 декември 2016 г.	6,416	2,166	59	1,365	10,006
30 септември 2017г.	7,649	15,352	11,043	865	34,909

Отчетната стойност на напълно амортизираните дълготрайни нематериални активи (софтуер), които се ползват в дейността на Групата е 2,171 х.лв., основно софтуери (31.12.2016 г.: 1,981 х.лв.).

Разходите за придобиване на дълготрайни нематериални активи към 30.09.2017г. включват разходи за внедряване на нематериални активи в размер на 865 х.лв. (31.12.2016 г.: 1,362 х.лв. х.лв.). Платени аванси за доработки в програмни продукти – няма (31.12.2016 г.: 3 х.лв.).

13. ИНВЕСТИЦИИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ И ЗА ПРОДАЖБА

Финансовите активи на разположение и за продажба на Групата, по балансова стойност, включват участия (акции) в следните дружества:

	30.09.2017	Участие	31.12.2016	Участие
	BGN '000	%	BGN '000	%
Балканфарма Разград АД	70	-	70	-
Балканфарма Дупница АД	2	-	2	-
	72		72	

Горепосочени дружества са със седалище и дейност в България. Инвестициите са оценени и представени по цена на придобиване.

Йерархия на справедливите стойности към 31.12.2016г:

Таблицата по – долу показва равнение между началните и крайните салда на справедливите стойности на Ниво 1, Ниво 2 и Ниво 3:

<i>Участия (акции) на разположение и за продажба</i>	<i>Ниво 1</i>	<i>Ниво 2</i>	<i>Ниво 3</i>	<i>Общо</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Салдо към 1 януари 2016 година	-	385	1,772	2,157
Покупки /(Продажба)	-	(385)	(1,772)	(2,157)
Нереализирана печалба, включена в текущата печалба и загуба за годината	-	47	228	275
Нереализирана загуба, нетно, включена в друг всеобхватен доход (<i>Приложение № 10</i>)	-	(47)	(228)	(275)
Салдо към 31 декември 2016 година	-	-	-	-

Техники и подходи за оценяване

При оценките по справедлива стойност на Ниво 2 е прилаган подходът на пазарните сравнения. Оценъчната техника се базира на метода на пазарните множители.

14. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

	<i>30.09.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
<i>Материалните запаси</i> включват:		
Стоки	90,603	66,743
Материали	470	464
	91,073	67,207

Основните групи стоки са:

	<i>30.09.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Лекарствени и медицински продукти	89,636	65,587
Медицинско оборудване	967	1,156
	90,603	66,743

Стоките са оценени по:

	30.09.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Себестойност	90,440	65,531
Справедлива стойност намалена с разходите за продажба	163	212
	90,603	66,743

Към 30.09.2017г. върху налични материални запаси на Групата в размер на 48,574 х.лв. (31.12.2016 г.: 35,299 х.лв) има учредени залози, като обезпечение по получени банкови кредити и издадени банкови гаранции в полза на Дружеството-майка.

15. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ВЗЕМАНЯ ПО ПРОДАЖБИ

Търговските вземания включват:

	30.09.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
<i>Вземания от клиенти</i>	189,895	167,215
<i>Обезценка</i>	(1,445)	(1,327)
Вземания от клиенти, нетно	188,450	165,888
Вземания от доставчици	5,592	3,927
<i>Вземания по съдебни спорове</i>	6,493	3,310
<i>Обезценка</i>	(466)	(344)
Вземания от клиенти по съдебни спорове, нетно	6,027	2,966
	200,069	172,781

Търговските вземания от клиенти са деноминирани в лева и са възникнали по повод продажба на стоки. Дружеството-майка е определило обичаен кредитен период до 60 дни за клиенти – аптеки, и до 180 дни за клиенти - болници, през който не начислява лихви на клиентите, освен ако с отделен договор не е уговорен по-дълъг срок с погасителен план и лихви. При продажби на медицинско оборудване на болничен пазар, кредитният период би могъл да достигне до и над 2 години, поради финансовите специфики на контрагентите. Вземанията от НЗОК са текущи и обичайно са с период на обръщаемост от 30 до 90 дни.

Възрастовата структура на редовните търговски вземания е както следва:

ГРУПА СОФАРМА ТРЕЙДИНГ
 ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ КЪМ 30.09.2017
 ГОДИНА

	30.09.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
до 30 дни	62,785	45,492
от 31 до 90 дни	42,200	34,161
от 91 до 180 дни	1,356	5,007
от 180 до 365 дни	845	3,038
Редовни вземания до 1 г.	107,186	87,698
от 1 до 2 г.	85	10
над 2 г.	208	967
Редовни вземания над 1 г.	293	977
	107,479	88,675

Възрастовата структура на просрочените търговски вземания е както следва:

	30.09.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
до 30 дни	4,047	2,728
от 31 до 90 дни	19,934	16,206
от 91 до 180 дни	20,280	14,482
от 181 дни до 365	17,435	13,195
от 1 до 2 г.	8,782	7,370
над 2 г.	1,342	6,842
	71,820	60,823

Възрастовата структура на просрочените, обезценени търговски вземания е, както следва:

	30.09.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
до 30 дни	148	-
от 31 до 90 дни	1,117	836
от 91 до 180 дни	1,938	3,077
от 181 дни до 365	2,930	4,494
от 1 до 2 г.	2,918	4,804
над 2 г.	1,545	3,505
Обезценка	(1,451)	(1,327)
	9,151	15,389

По-голямата си част просрочените вземания са от държавни болнични заведения. На всички просрочени вземания политиката на Дружеството-майка е да се начисляват, фактурират и събират допълнително лихви за просрочие, чрез които се компенсира изцяло забавата в плащанията и понесените разходи/загуби, както със специални споразумения със съответната болница-длъжник, така и чрез съдебни дела.

Размерът на обезценката е изчислен на индивидуална база, при прилагане на техниката на дисконтираните парични потоци, с дисконтова норма, определена на база цената на привлечения ресурс на дружеството-майка, коригирана спрямо усреднената нетна доходност и консервативни прогнози за очакваните парични потоци, определени на основата на историята на длъжника и подписаните споразумения, респ. съдебни решения с него. Вземанията или частта от тях, за които ръководството преценява, че съществува много висока несигурност за събирането им и не са обезпечени, се обезценяват до 100%. (Приложение № 2.27.2)

Движението на коректива за обезценката на тези вземания е както следва:

	2017	2016
	BGN'000	BGN'000
Салдо в началото на периода	1,327	1,190
Начислени обезценки	-	577
Обезценка в придобитото дъщерно дружество	271	-
Отписани обезценки	-	(67)
Реинтегрирани обезценки	(20)	(241)
Прехвърлени към обезценка на съдебни вземания	(133)	(132)
Салдо в края на периода	1,445	1,327

Към 30.09.2017г. са учредени особени залози върху търговски вземания ,като обезпечение по получени от Дружеството-майка банкови заеми и издадени банкови гаранции в размер на 59,017 х.лв. (31.12.2016 г.: 54,443 х.лв.) (Приложение № 21).

Вземанията от доставчици към 30 септември са за предоставени аванси за покупка на стоки и за начислени и неполучени все още търговски отстъпки за доставка на стоки през 2017 г. и включват:

	30.09.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
Вземания от доставчици в страната	3,617	1,592
Вземания от доставчици в чужбина	1,975	2,335
	5,592	3,927

ГРУПА СОФАРМА ТРЕЙДИНГ
 ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ КЪМ 30.09.2017
 ГОДИНА

Вземанията от доставчици са текущи и безлихвени. От тях в лева са 3,617 х.лв. (31.12.2016 г.: 1,916 х.лв.), в евро – 1,545 х.лв. (31.12.2016 г.: 2,142 х.лв.), в щатски долари – 267 х.лв (31.12.2016 г.: 185 х.лв.) , в швейцарски франк - 93 х.лв. (31.12.2016 г.: 8 х.лв.) и в сръбски динари 70 х.лв.

Вземанията от клиенти по съдебни спорове включват:

	30.09.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
<i>Присъдени вземания от клиенти</i>	5,046	1,958
<i>Обезценка на присъдени вземания от клиенти</i>	(214)	(93)
Вземания по съдебни спорове, нетно	<u>4,832</u>	<u>1,865</u>
<i>Вземания от клиенти по съдебни дела, по които Групата е ищец</i>	1,447	1,352
<i>Обезценка</i>	(252)	(251)
Присъдени вземания, нетно	<u>1,195</u>	<u>1,101</u>
	<u>6,027</u>	<u>2,966</u>

Движението на коректива за обезценката за тези вземания е както следва:

	2017	2016
	BGN'000	BGN'000
Салдо в началото на годината	<u>344</u>	<u>217</u>
Начислени обезценки	-	93
Отписани обезценки	-	(35)
Реинтегрирани обезценки	(11)	(63)
Прехвърлени от обезценка на търговски вземания	<u>133</u>	<u>132</u>
Салдо в края на годината	<u>466</u>	<u>344</u>

16. ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Вземанията от свързани лица са както следва:

	30.09.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
<i>Вземания от дружества свързани чрез ключов управленски персонал</i>	1,169	908
<i>Обезценка</i>	(56)	(56)
Вземания от дружества свързани чрез ключов управленски персонал, нетно	<u>1,113</u>	<u>852</u>
Вземания от компанията-майка	-	159
Вземания от дружества под общ контрол	2	6
	<u>1,115</u>	<u>1,017</u>

Вземанията от свързани лица са безлихвени и са по повод продажба на лекарства и лекарствени продукти и медицинска апаратура – 732 х.лв. (31.12.2016 г.: 556 х.лв.), услуги – 261 х.лв. (31.12.2016 г.: 461 х.лв.) и други – 160 х.лв. (31.12.2016 г.: няма).

Групата е определила обичаен кредитен период от 60 до 180 дни, през който не начислява лихви на контрагентите-свързани лица. Забава след този срок е приета от Групата като индикатор за обезценка. Ръководството преценява на индивидуална база събираемостта като анализира конкретните вземания, обстоятелствата по забавата и нуждите от работен капитал на тези дружества за начисляване на обезценка. За целта то анализира общата експозиция към съответното дружество и неговия потенциал да генерира достатъчно бъдещи парични потоци, за да има пълната ѝ възстановимост със съответна доходност.

Възрастовата структура на редовните търговски вземания от свързани лица е както следва:

	30.09.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
до 30 дни	120	240
от 31 до 90 дни	40	2
	<u>160</u>	<u>242</u>

Възрастовата структура просрочените търговски вземания от свързани лица.

	30.09.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
до 30 дни	-	6
от 31 до 90 дни	235	194
от 91 до 180 дни	285	219
от 181 до 365 дни	491	412
Обезценка	(56)	(56)
	<u>955</u>	<u>775</u>

Движението на коректива за обезценката за тези вземания е както следва:

	2017	2016
	BGN'000	BGN'000
Салдо в началото на годината	<u>56</u>	<u>24</u>
Начислени обезценки	-	56
Реинтегрирани обезценки	-	(24)
Салдо в края на годината	<u>56</u>	<u>56</u>

17. ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И ПРЕДПЛАТЕНИ РАЗХОДИ

Другите вземания и предплатени разходи включват:

	30.09.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
Предплатени разходи	461	730
Данъци за възстановяване	795	431
Предоставени депозити като гаранции	287	159
<i>в т.ч. нетекуща част</i>	247	116
Предоставени заеми на трети лица	142	112
<i>в т.ч. текуща част на дългосрочни заеми</i>	38	98
<i>в т.ч. нетекуща част на дългосрочни заеми</i>	103	8
<i>в т.ч. предоставени краткосрочни заеми</i>	11	16
<i>в т.ч. обезценка</i>	(10)	(10)
Други вземания, нетно	744	159
<i>в т.ч. обезценка</i>	(54)	(54)
	2,429	1,591
<i>в т.ч. текуща част</i>	2,079	1,467
<i>в т.ч. нетекуща част</i>	350	124

Предплатените разходи включват:

	30.09.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
Абонаментно обслужване	196	341
Застраховки	139	302
Реклама	73	42
Ваучери	-	11
Предплатени разходи, други	53	34
	461	730

Предоставените депозити включват предоставени депозити за участие в конкурси и обществени поръчки в размер на 14 х. лв. (31.12.2016 г.: 13 х. лв.), предоставени депозити към доставчици в размер на 273 х.лв. (31.12.2016 г.: 146 х.лв.).

18. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	30.09.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Разплащателни сметки	7,267	2,148
Парични средства в каса	629	521
Парични еквиваленти	158	-
Пари на път	-	47
Срочни банкови депозити	21	21
Парични средства и парични еквиваленти:	8,075	2,737
Блокирани парични средства по издадени банкови гаранции	5,217	126
Общо парични средства и парични еквиваленти, посочени в отчета за финансово състояние:	13,292	2,863

Наличните към 30.09.2017г. парични средства са по сметки на Дружествата от Групата в следните банки: SG Експресбанк АД, Райфайзенбанк (България) ЕАД, Уникредит Булбанк АД, БНП Париба С.А. – клон София, Ситибанк Н.А – клон София, Алфа Банка – клон България, ING Банка, Първа инвестиционна банка АД, Уникредит Сърбия, Сосиете Женерал Сърбия, Банка Интеза Сърбия, Юробанк Сърбия, Войводинска банка Сърбия.

Паричните средства са разпределени:

	30.09.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
В лева	7,031	2,732
Във валута, в т.ч.	6,261	131
<i>в евро</i>	5,365	115
<i>в щатски долари</i>	4	12
<i>в сръбски динари</i>	892	4
	13,292	2,863

Срочните депозити в банки включват срочни депозити в лева в размер 21 х. лв. (31.12.2016 г.: 21 х.лв.) със средно лихвено равнище 0.90 % и с матуритет един месец.

Блокираните парични средства в банки са по сметки на Дружеството-майка и включват парични средства под условие в Ескроу сметка по договор за придобиване на дялове от Лековит ООД Сърбия в размер на 5061 х. лв., 118 х.лв. блокирани за банкови гаранции за участие в търгове и 38 х.лв. за изплащане ан дивиденди.

19. СОБСТВЕН КАПИТАЛ

Основен акционерен капитал и премиен резерв

Към 30.09.2017г. акционерният капитал на Дружеството-майка Софарма Трейдинг АД има следната структура:

	30.09.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Основен капитал /регистриран/, номинал	32,905	32,905
Премиен резерв	2,382	2,382
	35,287	35,287

Акциите са 32,905,009 бр. и са обикновени, поименни, безналични с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял акции с номинална стойност един лев за акция, разпределени както следва:

<i>Акционер</i>	2017		2016	
	<i>Брой акции</i>	<i>%</i>	<i>Брой акции</i>	<i>%</i>
Софарма АД	23,897,928	72.63%	23,736,064	72.14%
Други	9,007,081	27.37%	9,168,945	27.86%
	32,905,009	100,00%	32,905,009	100,00%

Резервите на групата са обобщено представени в таблицата по-долу:

	30.09.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Законови резерви	9,336	8,002
Преоценъчен резерв - имоти, машини и оборудване	496	2,572
Резерв от преизчисление във валута на представяне на чуждестранни дейности	80	(29)
Други резерви	12,252	10,118
Неразпределена печалба(непокрита загуба) минали години	931	1,323
Нетна печалба за годината	7,184	10,872
	30,279	32,858

Законовите резерви представляват Фонд резервен, който се формира на база изискванията на ТЗ и устава на Дружеството-майка и включва суми от разпределение на печалбата в размер на 6,954 х.лв. (31.12.2016 г: 5,620 х.лв.) и премиен резерв в размер на 2,382 х.лв. (31.12.2016г: 2,382 х.лв.), формиран от положителната разлика между емисионната цена и номиналната стойност на емитирани през 2001 г. и 2010 г. акции, в т.ч. от вливането на Софарма Логистика АД в Софарма Трейдинг АД през 2010 г.

<i>Законови резерви</i>	2017	2016
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Салдо на 1 януари	8,002	6,786
Разпределение на печалбата	1,334	1,216
В края на отчетния период	9,336	8,002

Преоценъчният резерв за имоти, машини и оборудване в размер на 496 х.лв. (31.12.2016 : 2,572 х.лв.) е формиран от положителната разлика между справедливите стойности на имотите, машините и оборудването и техните балансовати стойности към датите на съответните преоценки. Ефектът на отсрочените данъци върху преоценъчния резерв е отчетен директно в резерва.

<i>Преоценъчен резерв</i>	2017	2016
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Салдо на 1 януари	2,572	2,672
Преценка на имоти, машини и оборудване	-	(28)
Отсрочен данък свързан с преоценки	-	3
Трансфер към неразпределена печалба	(2,076)	(75)
В края на отчетния период	496	2,572

<i>Резерв от финансови активи на разположение и за продажба</i>	2017	2016
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Салдо на 1 януари	-	275
Реализиран резерв на продадени финансови активи на разположение и за продажба, рециклиран през текущата печалба или загуба	-	(275)
В края на отчетния период	-	-

Другите резерви в размер на 12,252 х.лв. (31.12.2016 г.: 10,118 х.лв.) са формирани от разпределение на печалбата по решения на Общото събрание на акционерите на Дружеството-майка.

<u>Допълнителни резерви</u>	2017	2016
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Салдо на 1 януари	10,118	9,041
Разпределение на печалбата	2,134	1,077
В края на отчетния период	12,252	10,118

Резервът от преизчисление във валутата на представяне на чуждестранни дейности
 в размер на 80 х.лв. – положителна величина (31.12.2016 г.: 29 х.лв. - отрицателна величина) е формиран от курсовите разлики, възникнали в резултат на преизчисляването на валутата на финансовите отчети на чуждестранните дружества във валутата на представяне на Групата.

Неразпределената печалба

Движението в резерва „неразпределена печалба” е както следва:

<i>Неразпределена печалба</i>	<i>30.09.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Салдо на 1 януари	12,195	13,371
Разпределена печалба през годината за резерви	(3,468)	(2,293)
Разпределена печалба за дивиденди	(9,872)	(9,871)
Нетна печалба за годината	7,184	10,872
Други компоненти на всеобхватния доход	-	41
Трансфер от преоценъчен резерв на имоти, машини и оборудване	2,076	75
Салдо в края на периода	8,115	12,195

<i>Нетна печалба на акция</i>	<i>2017</i>	<i>2016</i>
Средно претеглен брой акции	32,905,009	32,905,009
Нетна печалба за годината (BGN '000)	7,184	8,453
Нетна печалба на акция (BGN)	0.22	0.26

20. ДЪЛГОСРОЧНИ И КРАТКОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ

<i>Вид валута</i>	<i>Договорени суми</i>	<i>Падеж</i>	<i>Договорен лихвен %</i>	<i>30.09.2017г.</i>		<i>31.12.2016г.</i>	
				<i>Дългосрочна част</i>	<i>Краткосрочна част</i>	<i>Дългосрочна част</i>	<i>Краткосрочна част</i>
				<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Дългосрочни банкови заеми							
EUR	1,448	31.12.2017	1m EURIBOR + 2.75%	-	111	-	510
EUR	450	31.12.2017	1m EURIBOR + 2.75%	-	44	-	162
EUR	172	28.02.2021	1m EURIBOR + 3%	163	72	213	67
EUR	2,000	30.06.2018	1m EURIBOR + 3.5%	-	813	489	975

ГРУПА СОФАРМА ТРЕЙДИНГ
 ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ КЪМ 30.09.2017
 ГОДИНА

EUR	12,000	24.04.2024	1m EURIBOR + 1.7%	19,341	3,340	-	-
RSD	98	25.03.2019	1mBELIBOR+0.5%	37	-	-	-
RSD	589	05.06.2020	2.35%	589	-	-	-
				20,130	4,380	702	1,714

Краткосрочни банкови заеми

EUR	26,000	31.10.2017	1M EURIBOR/ SOFIBOR + 1.6%	-	45,603	-	30,425
BGN	10,000	31.12.2017	1M SOFIBOR + 1.5%	-	10,000	-	10,000
EUR	8,434	31.12.2017	1M EURIBOR/ SOFIBOR + 1.5%	-	15,909	-	15,908
EUR	7,500	25.04.2018	1M EURIBOR + 1.95%	-	10,732	-	10,743
EUR	5,000	25.04.2018	1M EURIBOR + 1.7%	-	9,747	-	9,757
EUR	3,000	25.04.2018	1M EURIBOR + 1.7%	-	5,857	-	5,862
EUR	2,050	31.10.2017	1M EURIBOR + 3%/1M SOFIBOR +2.3	-	2,305	-	3,712
EUR	2,000	27.10.2018	3M EURIBOR +2%	-	3,926	-	-
EUR	2,000	15.12.2017	1M EURIBOR +2.3%	-	1,094	-	-
EUR	1,000	06.05.2018	1.8%	-	1,074	-	-
EUR	1,000	29.03.2018	3M EURIBOR +2%	-	1,963	-	-
EUR	1,000	11.05.2018	2.2%	-	1,080	-	-
EUR	1,000	08.02.2018	1.5%+1MEURIBOR	-	793	-	-
EUR	900	26.12.2017	1M EURIBOR +2.3%	-	783	-	-
				-	110,866	-	86,407
				20,130	115,246	702	88,121

Заемите са представени по амортизируема стойност с включена амортизирана част на предплатените такси в размер на 231 х.лв. (31.12.2016 г.: 148 х.лв.). За краткосрочни банкови заеми с договорен размер общо 36,434 х. евро има договорена опция да бъдат усвоявани в лева.

За обезпечение на посочените по-горе заеми са учредени, както следва:

- Ипотеки върху недвижими имоти с балансова стойност 10,010 х.лв. (31.12.2016 г.: 11,873 х.лв.) (Приложение № 11);
- Залог на машини и оборудване с балансова стойност 911 х.лв. (31.12.2016 г.: 819 х.лв.);
- Залози на стоки с балансова стойност 39,577 х.лв. (31.12.2016 г.: 28,432 х.лв.) (Приложение № 14);
- Залози на вземания от клиенти с балансова стойност 56,670 х.лв. (31.12.2016 г.: 52,096 х.лв.) (Приложение № 15);

Съдлъжник по получени заеми в размер на 89,066 х.лв. (31.12.2016 г.: 107,512 х.лв.) е компанията- майка Софарма АД. За получени заеми в размер на 62,191 х.лв. (31.12.2016 г.: 61,064 х.лв.) като обезпечение са учредени ипотечи и залози върху имущество на Софарма АД в размер на 53,213 х. лв. (31.12.2016 г.: 50,108 х.лв.).

21. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ

Включените в отчета за финансовото състояние задължения по финансов лизинг са в лева, по договори за придобиване на автомобили. Те са представени нетно от дължимата в бъдеще лихва и са както следва:

<i>Срок</i>	30.09.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
До една година	906	836
Над една година	1,729	2,205
	<u>2,635</u>	<u>3,041</u>
Бъдещ финансов разход по финансов лизинг	(91)	(144)
	<u>2,544</u>	<u>2,897</u>

Краткосрочната част на задълженията по финансов лизинг е посочена в статията „други текущи задължения” (Приложение № 30). Съдлъжник по задълженията по финансов лизинг е Софарма АД.

22. ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА

Дългосрочните задължения към персонала включват:

	30.09.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране	406	436
Задължения по дългосрочни доходи за тантиеми	37	29
	<u>443</u>	<u>465</u>

Дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране

Дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране включват сегашната стойност на задължението на дружествата от Групата за изплащане на обезщетения на лица от наетия персонал към датата на отчета за финансово състояние при настъпване на пенсионна възраст.

ГРУПА СОФАРМА ТРЕЙДИНГ
 ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ КЪМ 30.09.2017
 ГОДИНА

Съгласно Кодекса на труда в България всеки служител има право на обезщетение в размер на две брутни заплати при пенсиониране, а ако е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия му стаж, обезщетението е в размер на шест брутни заплати към момента на пенсиониране. Това е план с дефинирани доходи. (Приложение № 2.24.3).

Задълженията на работодателя към персонала при пенсиониране за дружеството в Сърбия е да изплати 3 средни работни заплати.

За определяне на дългосрочните си задължения към персонала, Дружествата от Групата ползват услугите на сертифициран актюер .

Изменението в сегашната стойност на задълженията към персонала при пенсиониране е както следва:

	2017	2016
	BGN '000	BGN '000
Сегашна стойност на задължението на 1 януари	436	406
Разход за текущ стаж за годината	-	70
Разходи за лихви за годината	-	13
Извършени плащания през годината	(30)	(8)
Ефекти от последващи оценки за годината, в т.ч:	-	(45)
<i>Актюерски (печалби)/загуби от промени във финансовите предположения</i>	-	(36)
<i>Актюерски (печалби)/загуби от промени в демографски предположения</i>	-	(4)
<i>Актюерски (печалби)/загуби от корекции, дължащи се на опита</i>	-	(5)
Сегашна стойност на задължението	406	436

Очакваните плащания на обезщетения при пенсиониране по плана с дефинирани доходи са както следва:

Прогнозни плащания	Пенсиониране по	Пенсиониране по	Общо
	възраст и стаж	болест	
	BGN '000	BGN '000	BGN '000
<i>Плащания през 2017 г</i>	38	5	43
<i>Плащания през 2018 г</i>	8	5	13
<i>Плащания през 2019 г</i>	13	4	17
<i>Плащания през 2020 г</i>	58	5	63
<i>Плащания през 2021 г</i>	22	4	26
	139	23	162

Задължения по дългосрочни доходи за тантиями

Към 30.09.2017г. в стойността на дългосрочните задължения към персонала са включени 37 х.лв. (31.12.2016 г.: 29 х.лв.), представляващи задължения, свързани с изплащането на тантиеми за период от повече от дванадесет месеца.

23. АКТИВИ И ПАСИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ

Отсрочените данъци върху печалбата са свързани със следните обекти в отчета за финансовото състояние:

<i>Описание на обектите</i>	<i>временна разлика</i>	<i>данък</i>	<i>временна разлика</i>	<i>данък</i>
	<u>30.09.2017</u>	<u>30.09.2017</u>	<u>31.12.2016</u>	<u>31.12.2016</u>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Дълготрайни материални активи	2,670	(213)	3,745	(374)
Дълготрайни нематериални активи	13,642	(2,026)	484	(48)
Общо пасиви по отсрочени данъци	16,312	(2,239)	4,229	(422)
Обезценки на вземания	(1,873)	187	(1,873)	187
Обезценка на активи	(766)	77	(781)	78
Задължения към персонала	(1,148)	115	(1,148)	115
Задължения към акционери и доставчици	(3)	-	(3)	-
Инвестиции в акции и участия в дъщ.друж.	(281)	28	-	-
Общо активи по отсрочени данъци	(4,071)	407	(3,805)	380
Салдо на отсрочени данъци върху печалбата активи/(пасиви), нетно	12,241	(1,832)	424	(42)

Изменението в салдото на отсрочените данъци за 2017 година е както следва:

<i>Отсрочени данъчни (пасиви)/активи</i>	<i>Салдо на 1 януари 2017г.</i>	<i>Признати в отчета за всеобхватен доход (в печалбата и ли загубата за годината)</i>	<i>Признати в други компоненти на всеобхватния доход и текущата данъчна декларация</i>	<i>Салдо на 30 септември 2017г.</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Дълготрайни материални активи	(374)	161	-	(213)
Дълготрайни нематериални активи	(48)	(1,978)	-	(2,026)
Обезценки на вземания	187	-	-	187
Обезценка на активи	78	(1)	-	77

ГРУПА СОФАРМА ТРЕЙДИНГ
 ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ КЪМ 30.09.2017
 ГОДИНА

Задължения към персонала	115	-	-	115
Инвестиции в акции на дружества	-	28	-	28
	<u>(42)</u>	<u>(1,790)</u>	<u>-</u>	<u>(1,832)</u>

<i>Отсрочени данъчни (пасиви)/активи</i>	<i>Салдо на 1 януари 2016г. BGN '000</i>	<i>Признати в отчета за всеобхватен доход (в печалбата и ли загубата за годината) BGN '000</i>	<i>Придобити при покупка и учредяване на дъщерно дружество BGN '000</i>	<i>Салдо на 31 декември 2016 г. BGN '000</i>
Дълготрайни материални активи	(379)	2	3	(374)
Дълготрайни нематериални активи	(60)	12	-	(48)
Обезценки на вземания	152	35	-	187
Обезценка на активи	90	(12)	-	78
Задължения към персонала	116	(1)	-	115
Задължения към акционери	1	(1)	-	-
Загуба за пренасяне	87	(87)	-	-
	<u>7</u>	<u>(52)</u>	<u>3</u>	<u>(42)</u>

При признаването на отсрочените данъчни активи е взета предвид вероятността отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на Дружествата от Групата да генерират достатъчна данъчна печалба.

	<i>временна разлика</i>	<i>данък 10%</i>
	<i>31.12.2016</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Данъчна загуба за пренасяне	2,974	297
Обезценка на материални запаси	73	7
Начислени обезщетения при пенсиониране	20	2
Провизии за отпуска	18	1
Слаба капитализация	35	4
Общо:	3,120	311

24. ПРАВИТЕЛСТВЕНИ ФИНАНСИРАНИЯ

Правителствените финансираия включват стойността на получена през 2012 г. субсидия за финансиране на проект за Разработване и внедряване на система за управление на информационната сигурност съгласно стандарта ISO 27001:2007 в Софарма Трейдинг АД. Средствата са получени от Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средните предприятия във връзка с Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013 г. Проектът е завършен към 14.10.2011 г. Стойността на полученото финансиране е 82 х.лв., от което: признат приход от финансираия до 31.12.2016 г. е 82 и суми, които ще бъдат признати като приход през следващи отчетни периоди – няма.

Краткосрочната част от финансираията е представена в ”други текущи задължения” (Приложение № 30).

25. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Търговските задължения включват:

	30.09.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Задължения към доставчици от страната	23,385	18,533
Задължения към доставчици в чужбина	54,649	33,795
Задължение към клиенти	456	931
Отсрочени приходи по програма лоялност	229	107
	78,719	53,366

Задълженията към доставчици са текущи, безлихвени, левови и валутни и са възникнали по повод доставка на активи и услуги. Групата има кредитен период по своите задължения към доставчиците в рамките на договореното отложено плащане, което обичайно е до 60 дни.

Задълженията към доставчиците в чужбина са в евро – 37,266 х.лв. (31.12.2016 г.: 32,614 х.лв.) в щатски долари – 335 х.лв. (31.12.2016 г.: – 625 х.лв.), швейцарски франк – няма (31.12.2016 г.: 53 х.лв.), български лева 265 х.лв. (31.12.2016 г.: 503 х.лв.) и в сръбски динар – 16,783 х.лв. (31.12.2016 г.: 82 х.лв.)

Задълженията към клиенти са левови и включват дължими търговски отстъпки и авансови плащания за доставка на лекарствени и медицински продукти и медицинско оборудване.

Отсрочени приходи по програма за лоялност са левови. Приходите при продажба на стоки по програма за лоялност се разпределят между програмата и другите компоненти на сделката (продажбата на стоки). Сумата получена по програмата за лоялност се отсрочва като задължение и се признава като приход, когато дружеството е изпълнило своите задължения да предостави промоционалните продукти според условията на програмата или когато вече не е вероятно точките по програмата да бъдат ползвани.

26. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Задълженията към свързани лица включват:

	30.09.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Задължения към компанията – майка	42,155	37,788
Задължения към дружества под общ контрол	3,163	3,714
Задължения към дружества свързани чрез ключов управленски персонал	14	-
Задължения към дружества свързани чрез основен акционер на компанията -майка	5	-
Други свързани лица	18	24
	45,355	41,526

Задълженията към свързани лица по видове са както следва:

	30.09.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Доставка на стоки	45,167	40,859
Доставка на услуги и други	170	643
Предоставени депозити	18	24
	45,355	41,526

Задълженията към свързани лица са безлихвени и в лева.

Групата има кредитен период по задълженията си към свързани лица в рамките на договореното отложено плащане, което обичайно е 180 дни.

Към 30.09.2017г. просрочените задължения към свързани лица са в размер на 2,891 х.лв. (31.12.2016 г.: 1,344 х.лв.), които се уреждат по допълнително уговорена погасителна схема.

27. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ

	30.09.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Данък върху добавената стойност	3,481	3,935
Данъци върху доходите на физическите лица	183	130
Корпоративен данък	6	183
Еднократни данъци върху разходите	31	51
Местни данъци и такси	9	-
	3,710	4,299

Данъчните задължения на Дружествата от Групата са текущи.

До датата на издаване на настоящия консолидиран отчет в Дружествата от Групата са извършени ревизии и проверки, както следва:

Софарма Трейдинг АД

- по ДДС – до 31.12.2011 г.;
- пълна данъчна ревизия – до 31.12.2011 г.;
- Национален осигурителен институт, приходи – до 31.12.2004 г.
- Национален осигурителен институт, разходи на Държавно обществено осигуряване- до 31.08.2012.

Софармаси ЕООД

- по ДДС – 30.09.2017г.

Софармаси 2 ЕООД

- по ДДС – 30.09.2017г.

Софармаси 3 ЕООД

- по ДДС – 31.07.2017г.

Софармаси 4 ЕООД

- по ДДС – 31.08.2017г.

Софармаси 5 ЕООД

- по ДДС – 31.07.2017г.

Софармаси 6 ЕООД

- по ДДС – 31.05.2017 г.

Данъчна ревизия се извършва в петгодишен срок от изтичане на годината, през която е подадена данъчната декларация за съответното задължение. Ревизията потвърждава окончателно данъчното задължение на съответното дружество - данъчно задължено лице, освен в изрично предвидените от законодателството случаи.

28. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ЗА СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ

Задълженията към персонала и за социалното осигуряване включват:

	30.09.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Задължения към персонала, в т.ч.	1,886	1,781
<i>Текущи възнаграждения</i>	<i>1,610</i>	<i>1,504</i>
<i>Начисления за неползван платен отпуск</i>	<i>276</i>	<i>277</i>
Задължения за социално осигуряване, в т.ч.	518	426
<i>Вноски за социално осигуряване</i>	<i>474</i>	<i>382</i>
<i>Начислени суми по неползван отпуск</i>	<i>44</i>	<i>44</i>
	2,404	2,207

29. ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

<i>Другите текущи задължения</i> включват:	30.09.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Задължения по финансов лизинг (Приложение № 21)	861	770
Задължения към акционери	395	350
Неизплатено задължение под условие във връзка с придобиване на дялове в дъщерно дружество	5,061	-
Други	96	85
	6,413	1,205

30. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ФАКТОРИНГ

Дружеството-майка е сключило договор за факторинг с финансова институция (Фактор) от 19.01.2016 г. за прехвърляне на съществуващи неизискуеми вземания от свои клиенти.

Факторът има правото на обратен иск (право на регрес) за всички авансово платени суми, независимо дали са включени или не в одобрения кредитен лимит. Одобреният кредитен лимит е 25,000 хил.лв. (31.12.2017 г: 20,000 хил.лв.). Прехвърлените фактури се плащат авансово до 90 % (деветдесет процента) от тяхната стойност с включен ДДС.

Лихвата за авансово преведените средства е 1M SOFIBOR + 1.80 % на годишна база и се удържа на едномесечен период в края на всеки календарен месец.

Към 30.09.2017г. задължението по договора за факторинг е в размер на 19,138 хил.лв. (31.12.2016 г.: 20,033 х.лв.),

Предоставеното финансиране през 2017г. е в размер на 97,859 хил.лв.(2016 г.: 91,985 хил.лв.), (Приложение № 2.14)

31. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ

Банкови гаранции

Издадените за дружеството банкови гаранции възлизат на 12,372 х.лв. (31.12.2016 г.: 10,596 х.лв.) и са за гарантиране плащане към доставчици на стоки, за добро изпълнение - гарантиране бъдещи доставки на лекарствени и медицински продукти на болници по сключени договори за доставка, митническа гаранция и участие в търгове.

Банковите гаранции са издадени от:

	30.09.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Райфайзенбанк	5,278	4,664
SG Експресбанк АД	4,464	4,049
ИНГ банк	3,239	1,883
	12,981	10,596

Обезпечението по издадените банкови гаранции е както следва:

- Особен залог на стоки в оборот на стойност 8,997 х.лв. (31.12.2016 г.:9,801х.лв.) (Приложение № 14).
- Особен залог на вземания от клиенти с балансова стойност 2,347 х.лв. (31.12.2016 г.: 2,347 х.лв.) (Приложение № 15);
- Съдлъжник по издадените банкови гаранции в размер на 11,216 х.лв. (31.12.2016 г.: 9,288 х.лв) е Софарма АД.

Поръчителства и предоставени гаранции

Дружеството-майка е гарант за задълженията по банкови заеми на Софарма АД, както следва:

- учреден особен залог на негови вземания на стойност общо 7,823 х.лв. (31.12.2016 г.: 7,823 х.лв).

Оперативен лизинг

Съществените *отменяеми* договори за полученото под наем имущество по договори за оперативен лизинг, са следните:

2017 г.	2016 г.
Договор за наем на недвижим имот, оборудване и софтуер: <ul style="list-style-type: none"> • срок на договора: до 01.12.2019 г. годишен наем: 726 х.лв. 	Договор за наем на недвижим имот, оборудване и софтуер: <ul style="list-style-type: none"> • срок на договора: до 01.12.2019 г. годишен наем: 684 х.лв.
Договор за наем на недвижим имот (SFBT) <ul style="list-style-type: none"> • срок на договора: до 01.09.2021 г. годишен наем: 832 х.лв 	Договор за наем на недвижим имот (SFBT) : <ul style="list-style-type: none"> • срок на договора: до 01.09.2021 г. годишен наем: 804 х.лв
Договор за наем на недвижим имот : <ul style="list-style-type: none"> • срок на договора: до 01.01.2022 г. годишен наем: 298 х.лв 	Договор за наем на недвижим имот : <ul style="list-style-type: none"> • срок на договора: до 01.01.2017 г. годишен наем: 246 х.лв

Договор за наем на недвижим имот :

- срок на договора:
до до 30.04.2017 г.
годишен наем: 72 х.лв

Други договори за наем на:

- офис части – 3 броя с
общ годишен наем 88 х.лв.
- автомобили 37 бр. от 21.11.2013 г. с
годишен наем 158 х.лв.
- автомобили 5 бр от 27.12.2013 г. с
годишен наем 18 х.лв.
- автомобили 43 бр от 26.06.2014 г. с
годишен наем 153 х.лв.
- автомобили 2 бр от 11.02.2016 г. с
годишен наем 8 х.лв.
- автомобили 17 бр от 11.06.2016 г. с
годишен наем 70 х.лв.
- автомобил 1 бр от 29.01.2016 г. с
годишен наем 45 х.лв.
- автомобил 33 бр от 31.10.2016 г. с
годишен наем 253 х.лв.
- договори за наем на недвижими
имоти : търговски обекти-аптеки 23
бр. с общ годишен наем 1,150 х.лв.

Договор за наем на недвижим имот :

- срок на договора:
до до 30.04.2017 г.
годишен наем: 72 х.лв

Други договори за наем на:

- офис части – 3 броя с
общ годишен наем 88 х.лв.
- автомобили 37 бр. от 21.11.2013 г. с
годишен наем 158 х.лв.
- автомобили 5 бр от 27.12.2013 г. с
годишен наем 18 х.лв.
- автомобили 43 бр от 26.06.2014 г. с
годишен наем 153 х.лв.
- автомобили 2 бр от 11.02.2016 г. с
годишен наем 8 х.лв.
- автомобили 17 бр от 11.06.2016 г. с
годишен наем 70 х.лв.
- автомобил 1 бр от 29.01.2016 г. с
годишен наем 45 х.лв.
- автомобил 33 бр от 31.10.2016 г. с
годишен наем 253 х.лв.
- договори за наем на недвижими
имоти : търговски обекти-аптеки 14
бр. с общ годишен наем 755 х.лв.

Бъдещите минимални дължими наеми по всички договори при условията на оперативен лизинг са както следва:

	30.09.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
До 1 година	3, 832	3,351
От 1 до 3 години	5, 980	6,311
От 3 до 5 години	3, 205	2,962
Над 5 години	3, 648	3,775
	<u>16, 665</u>	<u>16,399</u>

По договори за наем на автомобили на обща стойност 647 х.лв. (31.12.2016г.: 952 х.лв.) съдлъжник е Софарма АД.

Други условни ангажименти

Съгласно сключени договори за преддистрибуция, Дружеството-майка е приело на отговорно пазене стоки към 30.09.2017г. в размер 27,208 х.лв. (31.12.2016 г.: на 23,017 х.лв.).

32. СЕГМЕНТНО ОТЧИТАНЕ

Оперативните сегменти на Групата включват две основни бизнес области – а) “продажба на лекарствени средства и медицински изделия” и б) “продажба на медицинско оборудване”. Първият сегмент включва продажба на лекарствени средства и медицински изделия на търговци на едро, аптеки, болнични заведения и крайни клиенти. Вторият сегмент включва продажби на медицинско оборудване за болнични заведения.

Сегментни приходи, разходи и резултати

	<i>Лекарствени и медицински продукти</i>		<i>Медицинско оборудване</i>		<i>Общо</i>	
	<i>2017</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2016</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Приход на сегмента	499,566	440,073	4,512	7,830	504,078	447,903
Себестойност на продажбите	(461,143)	(408,276)	(3,504)	(5,192)	(464,647)	(413,468)
Брутен марж на продажбите	38,423	31,797	1,008	2,638	39,431	34,435
Общи за дружеството други доходи/(загуби) от дейността, нетно					4,875	4,017
Разходи за дистрибуция и реализация	(23,084)	(16,914)	(516)	(417)	(23,600)	(17,331)
Общи за дружеството административни разходи	(12,388)	(11,779)	(901)	(686)	(13,289)	(12,465)
Печалба от оперативна дейност					7,417	8,656
Финансови приходи/(разходи), нетно					1,113	911
Печалба преди данъци върху печалбата					3,884	8,530
Разход за данъци върху печалбата					(1,059)	(1,114)
Нетна печалба за годината					7,471	8,453

ГРУПА СОФАРМА ТРЕЙДИНГ
 ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ КЪМ 30.09.2017
 ГОДИНА

Сегментни активи и пасиви

	<i>Лекарствени и медицински продукти</i>		<i>Медицинско оборудване</i>		<i>Общо</i>	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Текущи активи						
Материални запаси	90,106	66,051	967	1,156	91,073	67,207
Търговски вземания	196,721	162,119	3,348	9,484	200,069	171,603
Вземания от свързани лица	321	471	794	546	1,115	1,017
Други вземания и предплатени разходи	2,326	1,569	-	-	2,326	1,569
Активи на сегмента	289,474	230,210	5,109	11,186	294,583	241,396
Общи за дружеството активи					71,515	38,460
Общо активи					366,098	279,856

	<i>Лекарствени и медицински продукти</i>		<i>Медицинско оборудване</i>		<i>Общо</i>	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Текущи пасиви						
Търговски задължения	78,213	52,585	506	781	78,719	53,366
Задължения към свързани лица	45,355	41,526	-	-	45,355	41,526
Пасиви на сегмента	123,568	94,111	506	781	124,074	94,892
Общи за дружеството пасиви					170,999	119,201
Общо пасиви					295,073	214,093

Общите приходи от сделки с най-големите клиенти на групата са както следва:

	2017	% от	2016	% от
	BGN'000	приходите	BGN'000	приходите
Клиент 1	49,502	9.82%	48,783	10.89%
Клиент 2	14,468	2.87%	15,631	3.49%
Клиент 3	13,614	2.70%	15,352	3.43%
Клиент 4	9,276	1.84%	13,944	3.11%

33. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

В хода на обичайната си дейност Групата може да бъде изложено на различни финансови рискове, най-важните от които са: пазарен риск (включващ валутен риск, риск от промяна на справедливата стойност и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск на лихвено-обвързаните парични потоци. Затова общото управление на риска е фокусирано върху прогнозиране на резултатите от определени области на финансовите пазари за постигане на минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които биха могли да се отразят върху финансовите резултати. Финансовите рискове текущо се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, за да се определят адекватни цени на продуктите и услугите на Групата, както и да се оценят адекватно правените от него инвестиции и формите за поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

Управлението на рисковете се осъществява текущо от ръководството на Дружеството-майка и респективно ръководствата на дъщерните дружества съгласно политиката определена от Съвета на директорите на Дружеството-майка. Съветът на директорите е приел основни принципи за общото управление на финансовия риск, на базата на които са разработени конкретни процедури за управление на отделните специфични рискове, като валутен, ценови, лихвен, кредитен и ликвиден, и за риска при използването на недеривативни инструменти.

Категории финансови инструменти:

	<i>30 септември</i> 2017 <i>BGN'000</i>	<i>31 декември</i> 2016 <i>BGN'000</i>
Финансови активи		
Финансови активи на разположение и за продажба	72	72
Кредити и вземания, в т.ч.	196,243	170,096
<i>Търговски вземания</i>	<i>188,450</i>	<i>165,888</i>
<i>Търговски вземания от свързани лица</i>	<i>6,027</i>	<i>1,017</i>
<i>Вземания от клиенти по съдебни спорове</i>	<i>1,275</i>	<i>2,966</i>
<i>Други вземания</i>	<i>491</i>	<i>225</i>
Парични средства и парични еквиваленти	13,292	2,863
	209,607	173,031
	<i>30 септември</i> 2017 <i>BGN'000</i>	<i>31 декември 2016</i> BGN'000
Финансови пасиви		
Банкови заеми	135,376	88,823
Търговски задължения	78,270	53,000
Задължения по лизингови договори	2,544	2,897
Задължения към свързани лица	45,355	41,526
Задължения по факторинг	19,138	20,033
Други задължения	5,553	432
	286,236	206,711

По-долу са описани различните видове рискове, на които е изложено Групата при осъществяване на търговските му операции, както и възприетият подход при управлението на тези рискове.

Пазарен риск

а. Валутен риск

Дружествата от Групата извършват своята дейност при активен обмен с чуждестранни доставчици. Поради това те са изложено на определен валутен риск, защото малка част от операциите, свързани с доставка на стоки са деноминирани в щатски долари. Валутният риск е свързан с негативното движение на валутния курс на щатския долар спрямо българския лев/евро при бъдещите стопански операции, по признатите валутни активи и пасиви

Останалата част от операциите на Дружествата от Групата обичайно са деноминирани основно в български лева и/или в евро, което намалява излагането им на валутен риск (курсът между лева и еврото е фиксиран по закон от Българската народна банка).

За да управлява валутния риск от бъдещите си стопански операции и признатите валутни активи и пасиви, деноминирани в щатски долари в Дружествата от Групата е въведена система за планиране на доставките от внос, провежда политика за намаляване на откритите доларови позиции и се стреми да поддържа оптимален запас от валутни ликвидни средства в щатски долари.

Таблиците по-долу обобщават експозицията на Групата към валутния риск:

Валутен структурен анализ

<i>30 септември 2017г.</i>	в USD BGN '000	в EUR BGN '000	в RSD BGN '000	в CHF BGN '000	в BGN BGN '000	Общо BGN '000
Финансови активи						
Инвестиции на разположение и за продажба	-	-	-	-	72	72
Вземания	-	444	24,401	-	171,398	196,243
Парични средства и парични еквиваленти	4	5,415	842	-	7,031	13,292
	4	5,859	25,243	-	178,501	209,607
Финансови пасиви по амортизируема стойност						
Банкови заеми	-	94,886	1,419	-	39,071	135,376
Други задължения	336	35,645	18,710	-	96,170	150,861
	336	130,531	20,129	-	135,241	286,237

ГРУПА СОФАРМА ТРЕЙДИНГ
 ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ КЪМ 30.09.2017
 ГОДИНА

31 декември 2016 г.	в USD BGN '000	в EUR BGN '000	в RSD BGN '000	в CHF BGN '000	в BGN BGN '000	Общо BGN '000
Финансови активи						
Инвестиции на разположение и за продажба	-	-	-	-	72	72
Вземания	-	159	349	-	169,588	170,096
Парични средства и парични еквиваленти	12	115	4	-	2,732	2,863
	12	274	353	-	172,392	173,031
Финансови пасиви по амортизируема стойност						
Банкови заеми	-	60,712	-	-	28,111	88,823
Други задължения	625	32,254	82	53	84,874	117,888
	625	92,966	82	53	112,985	206,711

Анализ на валутната чувствителност

Дружествата от Групата са основно с експозиция към евро и лева. Ефектът от увеличение / намаление на текущите обменни курсове на лева спрямо щатския долар и швейцарския франк на база структурата на валутните активи и пасиви към края на отчетния период и при положение, че другите променливи, са постоянни, няма да окаже съществено влияние върху финансовия резултат след облагане с данъци и върху собствения капитал.

Дружествата в Групата са изложено на ценови риск от два фактора:

а) евентуално намаляване на продажните цени на стоките, доколкото пределните цените на лекарствата се образуват в РБългария съгласно Наредба за условията, правилата и реда за регулиране и регистриране на цените на лекарствените продукти; и

б) нарастващата конкуренция на българския фармацевтичен пазар, рефлектираща и в цените на лекарствата.

За минимизиране на това влияние Дружествата от Групата прилагат своя фирмена стратегия, целяща оптимизиране на разходи, свързани с доставката на стоки, валидиране на алтернативни доставчици, предлагащи изгодни търговски условия, и не на последно място - гъвкава маркетингова и ценова политика. Договорните отношения с клиентите/ доставчиците са обект на текущо наблюдение и периодичен анализ и обсъждане за преразглеждане, респ. и актуализиране/ предоговаряне спрямо промените на пазара.

През 2016 г. дружеството-майка е изложено на ценови риск по отношение на притежаваните от него акции, класифицирани като финансови активи на разположение и за продажба – придобити при покупки на фондов пазар или в резултат на операцията по вливането на друго дружество в него. За целта ръководството следи и анализира всички промени на пазара на ценни книжа, както и използва

консултантските услуги на един от най-авторитетните в страната инвестиционни посредници. Допълнително, към настоящия етап, поради икономическата стагнация в страната, ръководството е взело решение за силно редуциране на операциите на фондовите пазари, задържане на закупените акции в по-дългосрочен хоризонт при текущо наблюдение на докладваните от съответния емитент финансови и бизнес показатели, както и развитието на дейността му в условията на криза.

Кредитен риск

При осъществяване на своята дейност Дружествата от Групата са изложени на кредитен риск, който е свързан с риска някой от контрагентите им да не бъде в състояние да изпълни изцяло и в обичайно предвидените срокове дължимите от тях търговски и други вземания. Последните са представени в консолидирания отчет за финансовото състояние в нетен размер, след приспадане на начислените обезценки по съмнителни и трудносъбираеми вземания. Такива обезценки са направени когато са били установени от ръководствата налице събития, идентифициращи загуби от несъбираемост.

Финансовите активи на Групата са концентрирани в две групи: пари в брой и в банкови сметки (текущи и депозитни) и търговски и други краткосрочни вземания, в т.ч. от свързани лица.

Паричните средства в Групата и разплащателните операции са съсредоточени в няколко първокласни търговски банки с висока репутация и стабилна ликвидност, което ограничава риска относно паричните средства и паричните еквиваленти.

Събираемостта и концентрацията на вземанията се контролира текущо от финансовия отдел на Дружеството-майка, съгласно установената кредитна политика на Групата. Събиране на информация от Търговския отдел за групата клиенти и договорен месечен оборот за същите са основни критерии за прилагане на кредитната политика на дружеството. Ежедневно финансовият отдел прави преглед на откритите позиции по клиенти, както и получените постъпления, като се извършва анализ на неплатените суми и състоянието на клиентите – причини, намерения и план от мерки. Мерките, които Дружествата от Групата предприемат за събиране на просрочените вземания са следните: а) дружеството-майка е определило срок от 30 дни, след който започва действия по събиране на вземанията; б) за *клиентите-болничните заведения* започва начисляване (балансово или задбалансово) на лихви за забава при просрочие от 30 дни спрямо датата, на която изтича кредитният период; и ако след това продължат просрочията след още 30 дни се организира среща с ръководството на съответното болнично заведение с цел подписване на спогодба за разсрочване; а при неспазване на спогодбата се пристъпва към завеждане на съдебно дело. Наблюдението на налагането на тази политика през последните 3 години е идентифицирало положителни резултати, доколкото събираните лихви за просрочия успяват да компенсират забавите, а предприемането на съдебни мерки се явява добър механизъм за подобряване на обслужването на плащанията от страна на контрагентите-длъжници; в) за *клиентите-аптеки* при просрочие от 5 дни спрямо датата, на която изтича кредитният период им, се спират продажбите на отложено плащане. И ако просрочията продължат на 45-тия ден се спират всички продажби и се водят преговори за сключване на спогодба, а при неспазване на спогодбата се пристъпва към завеждане на дело. Ръководството преценява

събираемостта като анализира експозицията на клиента, възможностите за погасяване и взема решение относно начисляването на обезценка (Приложение № 2.25).

Също така ръководството на дружеството-майка текущо наблюдава и регулира формиращата се концентрация на вземания по клиенти и контрагенти, в т.ч. от свързани лица (Приложение № 15, 16). Съгласно неговата кредитна политика процентът на кредитната експозиция на един клиент спрямо общата сума на вземанията не следва да надхвърля 10%.

Клиентите с най-големи задължения към групата са както следва:

	Балансова стойност към 30.09.2017г.	% кредитна експозиция спрямо общата сума на вземания	Балансова стойност към 31.12.2016 г.	% кредитна експозиция спрямо общата сума на вземания
Клиент 1	12,908	7%	13,792	8%
Клиент 2	8,898	5%	7,934	5%
Клиент 3	7,099	4%	6,979	4%
Клиент 4	6,810	4%	6,947	4%
Клиент 5	4,747	2%	6,232	4%

Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация Групата да не бъде в състояние да посрещнат безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж.

Групата провежда консервативна политика по управление на ликвидността, чрез която постоянно поддържа оптимален ликвиден запас парични средства и добра способност за финансиране на стопанската си дейност, вкл. чрез осигуряване и поддържане на адекватни кредитни ресурси и улеснения.

Текущо матуритетът и своевременното осъществяване на плащанията се следи от финансовия отдел чрез постоянно контролно наблюдение на фактическите и прогнозни парични потоци по периоди напред и поддържане на равновесие между матуритетните граници на активите и пасивите на Дружествата от Групата.

Матуритетен анализ

По-долу са представени финансовите пасиви по амортизируема стойност на Групата към датата на финансовия отчет, групирани по остатъчен матуритет, определен спрямо договорения матуритет и парични потоци. Таблицата е изготвена на база на недисконтирани парични потоци и най-ранна дата, на която задължението е изискуемо. Сумите включват главници и лихви.

ГРУПА СОФАРМА ТРЕЙДИНГ
 ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ КЪМ 30.09.2017
 ГОДИНА

		<i>от 1 до 3</i>	<i>от 3 до 12</i>	<i>от 1 до 2</i>		
<i>30 септември 2017г.</i>	<i>до 1 м.</i>	<i>м.</i>	<i>м.</i>	<i>г.</i>	<i>над 2 г.</i>	<i>Общо</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Банкови заеми	59,881	26,964	30,055	3,849	16,594	137,343
Други задължения	88,014	36,377	24,162	1,505	894	150,952
	147,895	63,341	54,217	5,354	17,488	288,295

				<i>от 1 до 2</i>		
<i>31 декември 2016г.</i>	<i>до 1 м.</i>	<i>от 1 до 3 м.</i>	<i>от 3 до 12 м.</i>	<i>г.</i>	<i>над 2 г.</i>	<i>Общо</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Банкови заеми	26,185	478	62,327	564	149	89,703
Други задължения	56,980	35,400	23,388	903	1,364	118,035
	83,165	35,878	85,715	1,467	1,513	207,738

Риск на лихвоносните парични потоци

Като цяло лихвоносните активи на Дружествата от Групата са паричните средства и вземанията при условията на разсрочено плащане и обслужваните събедни/присъдени вземания от клиенти, които са с фиксиран лихвен процент. Затова приходите и входящите оперативни парични потоци са в голяма степен независими от промените в пазарните лихвени равнища.

От друга страна, привлечените средства на Дружествата от Групата под формата на дългосрочни и краткосрочни заеми са обичайно с променлив лихвен процент. Това обстоятелство частично поставя паричните потоци на Дружествата от Групата в зависимост от лихвен риск. Покриването на този риск се постига по два начина:

а) оптимизиране на източниците на кредитни ресурси за постигане на относително по-ниска цена на привлечените средства, вкл. чрез търговски задължения; и

б) комбинирана структура на самите лихвени проценти по кредитите, която съдържа два компонента – постоянен и променлив, съотношението между които, а и абсолютната им стойност, се търси постигане и поддържане в благоприятен размер за Дружествата от Групата. Постоянната компонента е с относително ниска абсолютна стойност и достатъчно голям относителен дял в общия лихвен процент. Това обстоятелство премахва вероятността от значителна промяна в лихвените равнища при евентуална актуализация на променливата компонента. Така се минимизира и вероятността от промяна в неблагоприятна посока на паричните потоци.

Ръководството на Групата текущо наблюдава и анализира неговата експозиция спрямо промените в лихвените равнища.

		<i>с фиксиран</i>	<i>с плаващ</i>	
<i>30 септември 2017г.</i>	<i>Безлихвени</i>	<i>лихвен %</i>	<i>лихвен %</i>	<i>Общо</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Финансови активи				
Финансови активи на				
разположение и за продажба	72	-	-	72
Вземания	185,467	10,776	-	196,243
Парични средства и парични				
еквиваленти	6,004	7,267	21	13,292
	191,543	18,043	21	209,607
Финансови пасиви по				
амортизируема стойност				
Банкови заеми	-	-	135,376	135,376
Други задължения	129,161	-	21,700	150,861
	129,161	-	157,076	286,237
		<i>с фиксиран</i>	<i>с плаващ</i>	
<i>31 декември 2016</i>	<i>Безлихвени</i>	<i>лихвен %</i>	<i>лихвен %</i>	<i>Общо</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Финансови активи				
Финансови активи на				
разположение и за продажба	72	-	-	72
Вземания	151,862	18,234	-	170,096
Парични средства и парични				
еквиваленти	694	2,148	21	2,863
	152,628	20,382	21	173,031
Финансови пасиви по				
амортизируема стойност				
Банкови заеми	-	-	88,823	88,823
Други задължения	94,970	-	22,918	117,888
	94,970	-	111,741	206,711

Управление на капиталовия риск

С управлението на капитала на Групата се цели създаването и поддържането на възможността, те да продължат да функционират като действащи предприятия и да осигуряват съответната възвръщаемост на инвестираните средства на съдружниците, стопански ползи на

другите заинтересовани лица и участници в техния бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура, за да се редуцират разходите за капитала.

Групата текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала на база съотношенията на задлъжнялост. Характерно и за двата периода е, че те финансират дейността си при определено съотношение на собствен спрямо привлечен капитал, т.е. както от собствените си генерирани печалби, така и като поддържа установено ниво на търговски и други краткосрочни задължения и банкови заеми.

<i>Съотношения – показатели за финансовата структура</i>	2017	2016
Собствен капитал / Пасиви	0.21	0.31
Заеми / Търговски и други краткосрочни задължения	1.00	0.73
Парични средства и еквиваленти / Пасиви	0.05	0.01

Допълнително, в таблицата по-долу са представени съотношенията на задлъжнялост на база структурата на капитала към края на периода. Това съотношение се изчислява между нетния дългов капитал към общата сума на капитала. Нетният дългов капитал се определя като разлика между всички привлечени заемни средства (краткосрочни и дългосрочни) и паричните средства и парични еквиваленти така, както са посочени в отчета за финансовото състояние. Общата сума на капитала е равна на собствения капитал и нетния дългов капитал:

	2017	2016
Общо дългов капитал, т.ч.:	BGN'000	BGN'000
Банкови заеми	135,376	88,823
Факторинг	19,138	20,033
Финансов лизинг	2,544	2,897
Намален с паричните средства и парични еквиваленти	(13,292)	(2,863)
Нетен дългов капитал	143,766	108,890
Общо собствен капитал	63,184	65,763
Общо капитал	206,950	174,653
Съотношение на задлъжнялост	0.69	0.60

Информация за задълженията, паричните средства и капитала се намира в Приложения № 18, 19, 20 и 21.

Оценяване по справедлива стойност

Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансови инструменти чрез продажба, на база позицията, предположенията и преценките на независими пазарни участници на основен или най-изгоден за даден актив или пасив пазар. За своите финансови активи и пасиви

Групата приема като основен пазар финансовите пазари в България – БФБ, големите търговски банки – дилъри и за определени специфични инструменти – директни сделки между страните. В повечето случаи, обаче, особено по отношение на търговските вземания и задължения, кредитите и депозитите, Групата очаква да реализира тези финансови активи и чрез тяхното цялостно обратно изплащане или респ. погасяване във времето. Затова те се представят по тяхната амортизируема стойност.

Също така голямата част от финансовите активи и пасиви са или краткосрочни по своята същност (търговски вземания и задължения, банкови депозити, краткосрочни заеми), или са отразени в в отчета за финансово състояние по определена пазарна (по определен оценъчен метод) стойност (инвестиции в ценни книжа, кредити с променлив лихвен процент) и поради това тяхната справедлива стойност е приблизително равна на балансовата им стойност.

Доколкото все още не съществува достатъчно разработен пазар на финансови инструменти в България, със стабилност, достатъчни обеми и ликвидност за покупки и продажби на някои финансови активи и пасиви, за тях няма на разположение достатъчно и надеждни котировки на пазарни цени, поради което се използват други алтернативни оценъчни методи и техники.

Ръководството на Групатаа счита, че при съществуващите обстоятелства представените в отчета за финансово състояние оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

34. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Софарма Трейдинг АД е дъщерно дружество от групата Софарма (компанията-майка).

Данни за свързаните лица и вида на свързаност са представени по-долу:

<i>Свързани лица</i>	<i>Вид на свързаност</i>	<i>Период на свързаност</i>
Софарма АД	Компания – майка	2016 г. и 2017 г.
Телекомплект Инвест АД	Дружество – основен акционер в компанията-майка	2016 г. и 2017 г.
Донев Инвестмънтс холдинг АД	Дружество – основен акционер в компанията-майка	2016 г. и 2017 г.
Електронкомерс ЕООД	Дъщерно дружество на компанията -майка	2016 г. и 2017 г.
Софарма Поланд ООД – в ликвидация. Полша	Дъщерно дружество на компанията -майка	2016 г. и 2017 г.
Фармалогистика АД	Дъщерно дружество на компанията -майка	2016 г. и 2017 г.
Биофарм-Инженеринг АД	Дъщерно дружество на компанията -майка	2016 г. и 2017 г.
Иванчич и синове ООД, Сърбия	Дъщерно дружество на компанията -майка	до 9.05.2016 г.
ВитаминаАД, Украйна	Дъщерно дружество на компанията -майка	2016 г. и 2017 г.
Софарма Украйна ЕООД, Украйна	Дъщерно дружество на компанията-майка	2016 г. и 2017 г.
Бриз ООД, Латвия	Дъщерно дружество на компанията -майка	2016 г. и 2017 г.
Софарма Казахстан ЕООД	Дъщерно дружество на компанията -майка	2016 г. и 2017 г.
Вета Фарма АД	Дъщерно дружество на компанията -майка	от 11.11.2016 и 2017г.

ГРУПА СОФАРМА ТРЕЙДИНГ
 ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ КЪМ 30.09.2017
 ГОДИНА

Брититрейд СОО, Беларус	Дъщерно дружество на компанията-майка чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017 г.
Табина ООО, Беларус	Дъщерно дружество на компанията-майка чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017 г.
ЗАО Интерфарм, Беларус	Дъщерно дружество на компанията-майка чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017 г.
Виватон плюс ООО, Беларус	Съвместно дружество на компанията-майка чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017 г.
Фармацевт плюс ООО	Дъщерно дружество на компанията-майка чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017 г.
УАБ ТБС Фарма ЗАО	Дъщерно дружество на компанията-майка чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017 г.
Бризфарм ООО, Беларус	Дъщерно дружество на компанията-майка чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017 г.
Вестфарм ОДО, Беларус	Дъщерно дружество на компанията-майка чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017 г.
Алеан ОДО, Беларус	Дъщерно дружество на компанията-майка чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017 г.
НПК Биотест ООО	Дъщерно дружество на компанията-майка чрез Бриз ООД	до 26.08.2016 г.
НПК Биотест ООО	Асоциирано дружество на компанията-майка чрез Бриз ООД	от 27.08.2016 г. и 2017 г.
БелАгроМед ОДО	Дъщерно дружество на компанията-майка чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017 г.
Медика АД	Дъщерно дружество на компанията-майка	2016г. до 08.08.2017г.
Медика Здраве ЕООД	Дъщерно дружество на компанията-майка. чрез Медика АД	2016г. до 08.08.2017г.
Аромания ООД	Дъщерно дружество на компанията-майка	от 31.07.2017г.
СпецАфармация БООО	Съвместно дружество на компанията – майка чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017 г.
Мед-дент ООО	Съвместно дружество на компанията – майка чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017 г.
ООО Беллерофон	Съвместно дружество на компанията – майка чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017 г.
Аленфарм плюс ОДО	Дъщерно дружество на компанията-майка чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017 г.
Салюс Лайн ОДО	Асоциирано дружество на компанията-майка чрез Бриз ООД	до 22.11.2016 г.
Салюс Лайн ОДО	Дъщерно дружество на компанията-майка чрез Бриз ООД	от 23.11.2016 г. и 2017 г.
Мобил Лайн ООО	Асоциирано дружество на компанията-майка чрез Бриз ООД	до 15.02.2016 г.
Мобил Лайн ООО	Дъщерно дружество на компанията-майка чрез Бриз ООД	от 16.02.2016 г. и 2017г.

ГРУПА СОФАРМА ТРЕЙДИНГ
 ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ КЪМ 30.09.2017
 ГОДИНА

Меджел ОДО	Дъщерно дружество на компанията-майка чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017 г.
ГаленаФарм ООО	Дъщерно дружество на компанията-майка чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017 г.
Данафарм ООО	Дъщерно дружество на компанията-майка чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017 г.
НПФК Ариенс ООО	Съместно дружество на компанията-майка чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017 г.
Ивем и К ООО	Съместно дружество на компанията-майка чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017 г.
Здоровей ООО	Асоциирано дружество на компанията-майка чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017 г.
Фарматея ООО	Дъщерно дружество на компанията-майка чрез Фармацефт Плюс ООО	2016 г. и 2017 г.
Софарма Билдингс АДСИЦ	Дъщерно дружество на компанията -майка	2016 г. и 2017 г.
Момина крепост АД	Дъщерно дружество на компанията -майка	2016 г. и 2017 г.
Фито Палаузово АД	Дъщерно дружество на компанията-майка	2016 г. и 2017 г.
Софарма Варшава ЕООД	Дъщерно дружество на компанията -майка	2016 г. и 2017 г.
Унифарм АД	Дъщерно дружество на компанията -майка	2016 г. и 2017 г.
Елфарма АД	Дружество свързано чрез ключов управленски персонал	2016 г. и 2017 г.
Софпринт груп АД	Дружество свързано чрез основен акционер на компанията -майка	2016 г. и 2017 г.
Телекомплект АД	Дружество свързано чрез ключов управленски персонал	2016 г. и 2017 г.
Софарма Имоти АДСИЦ	Дружество свързано чрез основен акционер на компанията -майка	2016 г. и 2017 г.
Телсо АД	Дружество свързано чрез ключов управленски персонал на компанията -майка	2016 г. и 2017 г.
ДОХ Група	Дружества свързани чрез ключов управленски персонал	до 20.12.2016 г.
Доверие Обединен Холдинг АД	Асоциирано дружество на компанията -майка	от 21.12.2016 г. и 2017 г.

През годината Групата е осъществила сделки със свързани лица, данните за които са представени по-долу:

	2017	2016
	BGN'000	BGN'000
<i>Продажби на свързани лица</i>		
Продажби на стоки	736	465
<i>в т.ч. компания-майка</i>	38	19
<i>в т.ч. дружества под общ контрол</i>	3	70
<i>в т.ч. дружества свързани чрез ключов управленски персонал</i>	695	376

Продажби на услуги	2,799	2,292
<i>в т.ч. компания-майка</i>	2,463	2,072
<i>в т.ч. дружества под общ контрол</i>	119	17
<i>в т.ч. дружества свързани чрез ключов управленски персонал</i>	217	203
Приходи от дивиденди	-	36
<i>в т.ч. компания-майка</i>	-	11
<i>в т.ч. от дружества под общ контрол</i>	-	25
	3,535	2,793
	3,535	2,793
<u>Доставки от свързани лица</u>		
Доставки на стоки	59,057	57,354
<i>в т.ч. компания-майка</i>	48,175	47,419
<i>в т.ч. дружества под общ контрол</i>	10,882	9,935
Доставки на услуги и други	1,834	1,746
<i>в т.ч. компания-майка</i>	1,009	953
<i>в т.ч. дружества под общ контрол</i>	11	11
<i>в т.ч. дружества свързани чрез основен акционер на компанията -майка</i>	679	651
<i>в т.ч. дружества свързани чрез ключов управленски персонал</i>	135	131
	60,891	59,100
	60,891	59,100

Условията, при които са извършвани сделките не се отклоняват от пазарните цени за подобен вид сделки.

Открити салда със свързани лица

Вземанията от свързани лица са оповестени в Приложение № 16, а задълженията към свързани лица в Приложение № 26.

Възнаграждение на ключовия управленски персонал

Ключовият управленски персонал включва:

1. Огнян Иванов Донеv – председател на Съвета на директорите на Софарма Треjдинг АД;
2. Димитър Георгиев Димитров – изпълнителен директор и член на Съвета на директорите на Софарма Треjдинг АД;
3. Ангел Йорданов Йорданов - член на Съвета на директорите на Софарма Треjдинг АД;
4. Венцислав Стефанов Маринов – зам. изпълнителен директор (връзки с инвеститорите) на Софарма Треjдинг АД;
5. Димитър Богомилов Димитров – финансов директор на Софарма Треjдинг АД.

6. Валерия Христова Видулова-Кънева-управител на Софармаси ЕООД , Софармаси 2 ЕООД, Софармаси 3 ЕООД, Софармаси 4 ЕООД, Софармаси 5 ЕООД , Софармаси 6 ЕООД , Софармаси 7 ЕООД , Софармаси 8 ЕООД, Софармаси 9 ЕООД и Софармаси 10 ЕООД.

7. Милош Ристич – управител на Софарма Трейдинг д.о.о. Белград и Лековит ООД – Сърбия.

Възнагражденията на ключовия управленски персонал включват тантиеми, заплати, осигуровки и други краткосрочни доходи в размер на 1,011 х.лв. (2016 г.: 935 х.лв).

35. ПРИДОБИВАНИЯ И УВЕЛИЧЕНИЯ НА УЧАСТИЯ В ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА

През периода януари – септември 2017 г. Дружеството-майка увеличава с 1,031 хил.лв. инвестицията си в Софармаси ЕООД .

През същия период дъщерното дружество Софармаси ЕООД учредява дружествата Софармаси 7 ЕООД ,Софармаси 8 ЕООД, Софармаси 9 ЕООД и Софармаси 10 ЕООД чрез вноска за дялово участие в размер на 5 х.лв, за 100% от дяловете в капитала на дружеството.

През същия период Дружеството-майка придобива 70% от дяловете на Лековит ООД-Сърбия.

Предметът на дейност на дъщерните дружества е оповестен в *Приложение № 1.2.*